

národní
úložiště
šedé
literatury

Katalogizace obrazových dokumentů ve formátu MARC21 se zřetelem na věcný popis

Heilandová, Lucie
2015

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-202677>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 22.02.2019

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Moravská zemská knihovna v Brně

**KATALOGIZACE OBRAZOVÝCH DOKUMENTŮ VE FORMÁTU MARC 21
SE ZŘETELEM NA VĚCNÝ POPIS**

Mgr. Lucie Heilandová

Brno 2015

Metodika byla vytvořena v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) projektu DF12P01OVV024 Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén www.rajhradskyklaster.cz

R78 * Způsoby využití výsledku

C = výsledek je využíván bez omezení okruhu uživatelů

Obsah

Úvod	5
Grafické sbírky	6
Stručný přehled grafických technik	8
Zkratky na grafických listech	13
Otisky	14
Literatura	15
Online zdroje	17
Vysvětlivky	18
Rozpis jednotlivých polí s komentářem a uvedenými příklady	19
LDR Návěští (NO)	19
001 Kontrolní číslo (NO)	20
003 Identifikátor kontrolního čísla (NO)	20
005 Datum posledního zpracování záznamu (NO)	21
007 Pole pevné délky pro fyzický popis (O)	21
008 Kontrolní pole (NO)	24
040 Zdroj katalogizace (NO)	26
041 Kód jazyka (O)	26
043 Kód geografické oblasti (043)	27
044 Kód zemí vydání (NO)	29
045 Časové období obsahu dokumentu (NO)	29
072 Kód předmětové kategorie (O)	31
080 Mezinárodní desetinné třídění (O)	32
100 Hlavní záhlaví – Osobní jméno (NO)	33
245 Údaje o názvu (NO)	34
246 Variantní názvy (O)	36
260 Nakladatelské údaje (NO)	37
300 Údaje fyzického popisu (O)	39
500 Všeobecná poznámka (O)	40
501 Poznámka společně s (O)	41
505 Formalizovaná poznámka k obsahu (O)	41
510 Citace a odkazy k dílu (O)	42
546 Poznámka o jazyku (O)	43
561 Poznámka k historii vlastnictví (O)	43

563 Poznámka o vazbě (O)	44
583 Poznámka o kontrolách a zásazích do stavu exempláře (O)	45
590 Poznámka o defektnosti exempláře (O)	45
600 Vedlejší věcné záhlaví – Osobní jméno (O)	46
610 Vedlejší věcné záhlaví – Jméno korporace (O)	47
648 Vedlejší věcné záhlaví – Chronologický termín (O)	48
650 Vedlejší věcné záhlaví – Věcné téma (O)	49
651 Vedlejší věcné záhlaví – Geografické jméno (O)	54
653 Rejstříkový termín – Volně tvořený termín (O)	55
655 Rejstříkový termín – Žánr, forma (O)	56
700 Vedlejší záhlaví – Osobní jméno (O)	57
710 Vedlejší záhlaví – Jméno korporace (O)	57
740 Vedlejší záhlaví – Volně tvořený příbuzný/analytický název (O)	58
856 Elektronické umístění a přístup (O)	59
910 Lokační údaje (NO)	60
981 Dřívější majitel – Osobní jméno (O)	61
982 Dřívější majitel – Korporace (O)	62
LKR- Vazba záznamu (O)	62
Změny podle pravidel RDA	64
Příklady popisu obrazových dokumentů ve formátu MARC 21	69

Úvod

Předkládaný metodický materiál má pomoci katalogizátorům speciálních dokumentů a starých tisků při katalogizaci ve formátu MARC 21. Materiál je určen pro katalogizátory již částečně obeznámené s pravidly katalogizace a pravidly popisu starých tisků. Metodický materiál je určen širokému publiku, bez omezení okruhu uživatelů.

Příručka nenahrazuje pravidla AACR2R, RDA, jejich české interpretace, manuál MARC 21 a ani doporučení ISBD(A). Prostřednictvím metodické příručky, která vznikla na základě zkušeností při zpracování obrazového materiálu, chceme představit tuto problematiku dalším uživatelům a poukázat na možná úskalí popisu speciálních dokumentů. Předkládaný metodický materiál byl vytvořen se zřetelem na věcný popis. U věcného popisu je uvedeno značné množství příkladů, s nimiž se může katalogizátor obrazových dokumentů ve své praxi setkat. Metodika interpretuje obecně platná pravidla a standardy pro oblast věcného zpracování, které mohou využít odborníci z různých paměťových institucí, kteří se zabývají obsahovou analýzou dokumentu a věcným elektronickým zpracováním. Příručka má být pomocníkem pro efektivní využití možností výše zmíněných pravidel a formátu při popisu obrazových dokumentů. Protože u věcného popisu nebudou změny katalogizačních pravidel po konverzi AACR2 na RDA tak zásadní, bude moci být materiál využíván i po této konverzi.

Záznamy uvedené v příručce jako příklady vznikly v rámci projektu NAKI DF12P01OVV047 Rajhradský klášter jako kulturní fenomén při zpracování grafické sbírky rajhradského kláštera www.rajhradskyklaster.cz. Metodická příručka byla vytvořena s ohledem na zpracovaný materiál, který díky své rozmanitosti představuje reprezentativní vzorek grafických sbírek shromážděných institucemi či soukromými sběrateli. Uvedené příklady jsou převzaty z databáze MZK v Brně – Souborného katalogu historických fondů, katalogizace probíhala podle pravidel AACR2R ve formátu MARC 21 www.mzk.cz. Metodika vychází ze záznamů zpracovaných v průběhu let 2013–2014, proto byla zpracována podle pravidel AACR2R, protože se od května 2015 přechází ke katalogizaci podle pravidel RDA, budou v metodice zaznamenány i některé změny a u některých polí uvedeny příklady i podle pravidel RDA. V současné době ale v rámci projektu NAKI Rajhradský klášter jako kulturní fenomén katalogizace grafických dokumentů neprobíhá, byly uvedené příklady AACR2R převzaty z katalogizace novodobých fondů a NK ČR.

Metodika pro zpracování obrazových dokumentů vychází z katalogizační praxe obrazových dokumentů a vznikla jako výsledek projektu Benediktinský klášter Rajhrad jako kulturní fenomén (kód DF12P01OVV047) Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).

Grafické sbírky

Nedílnou součástí uměleckých sbírek, vytvářených z iniciativy soukromých osob i institucí byly obrazové sbírky, do kterých byla zahrnuta nejen umělecká díla (obrazy), ale také kresby, grafiky či v pozdější době od poloviny 19. století i fotografie. Obrazové sbírky vznikaly z nejrůznějších důvodů, ať již z prestižních či ekonomických nebo z pouhé sběratelské vášně. Sběratelství, které se stalo fenoménem barokní doby, bylo vyvoláno především potřebami reprezentace, stalo se zrcadlem kulturnosti a bohatství šlechtického jedince, šlechtického rodu nebo instituce. Sběratelská činnost a s ní těsně související umělecký mecenát se již od počátku barokního období staly jedním z nejvýraznějších a současně nejpříznačnějších projevů kulturních aspirací aristokracie. Sběratelství bylo považováno za neklamný výraz významu toho kterého šlechtického rodu a za projev jeho bohatství, společenského a hospodářského postavení. I proto již od 17. století budují své umělecké sbírky nejen šlechtici, církevní hodnostáři, měšťané, ale i církevní a profánní instituce. Od 16. století se začínají sbírat grafické listy. Zpočátku byla grafika sbírána jako jedna ze zajímavostí, ale již od 17. století začínají sběratelé grafiku shromažďovat systematičtěji, grafické listy si lepí do knih, vytvářejí alba, specializované sbírky či budují grafické kabinety. Zarámována grafika se často uplatnila i jako oblíbená dekorace interiérů, kdy nejednou visela vedle maleb a doplňovala tak obrazovou galerii.

Zvýšenému zájmu se mezi sběrateli těšila grafika, mimo jiné i pro svou poměrnou dostupnost. Vytvoření reprezentativní grafické sbírky, která se stala součástí knihoven, obrazáren a kabinetů, nepředstavovala pro své majitele nemyslitelnou finanční zátěž. Od 16. století, kdy se grafický list emancipoval a stal se samostatným uměleckým médiem, dočkal se velké obliby i masivního rozšíření, neboť autoři dokázali pružně reagovat na módní požadavky trhu. I díky své ceně mohla grafika pokrýt nároky širokých vrstev a obzvláště v rámci leptu byla schopna konkurovat svým provedením i malbě. Grafické listy zprostředkovávaly svému majiteli kromě potěšení i poučení. Prostřednictvím grafických listů se jejich majitel mohl seznámit se vzdálenými místy, s krásami přírody nebo se starověkými architektonickými a sochařskými památkami a starožitnostmi. Současně také přibližovaly historické a soudobé události, podobu významných osobností minulosti i přítomnosti a v neposlední řadě reprodukovaly mistrovská díla známých umělců. Velkou výhodou grafických listů byla nejen jejich sériová produkce, ale také obrovské množství žánrů, které dokázala grafika pokrýt. Své uplatnění našla nejen jako samostatné umělecké či reprodukční médium, ale také se stala nedílnou součástí vědeckých publikací. Grafika, především mědirytina, ilustrovala různá topografická, geografická, anatomická, fyzikální a jiná pojednání.

Spolu s rozmachem techniky leptu se rozšiřují umělecké reprodukce vznikající i z iniciativy malířů. Ti měli na kopiích svých děl primární zájem, protože právě prostřednictvím grafických reprodukcí se šířila jejich díla i mimo oblast jejich působení a oni tak mohli získat prestižní zakázky v cizině. Reprodukce uměleckých děl (maleb, soch nebo zachycení architektonických staveb) se prodávaly po celé Evropě a přispěly tak k mezinárodnímu sjednocení umělecké produkce i vkusu. Zpočátku si grafici výrobu i distribuci zajišťovali sami, postupně se otevřel obchod s grafickým uměním a začala vznikat nakladatelství, která organizovala prodej a zároveň se stávala objednavatelem. Právě z iniciativy vydavatelů vznikaly série grafických listů prodávané buď samostatně, nebo v umělecky zhotovených albech. Úprava grafických alb byla poměrně reprezentativní. Jednotlivá alba byla ve většině případů opatřena bohatě zdobenými titulními listy, grafické listy provázeny větami nebo

básněmi, začala se také objevovat dedikace. Vydavatelé tak neovlivnili jen podobu uměleckého obchodu, ale určili i formální vzhled grafických listů. Díky tomu, že vydavatelé byli navázáni na obchod, mohli pohotově reagovat na poptávku, na současné trendy, záliby apod.

Na starších grafických listech často chyběly autorské údaje nebo se jako autorské údaje objevovaly pouze iniciály, postupně díky emancipaci grafiky jako samostatného uměleckého média a vzniku specializovaných grafiků se na grafických listech začínají nacházet stále kompletnější údaje, které zaznamenávají rytce, autora návrhu, vydavatele, rok vydání a tiskaře. Na tiskařských formách se také objevovalo výhradní právo tisku.

Grafické listy jako důležité médium vizuálních informací sehrály podstatnou úlohu při kultivování vkusu milovníka umění. Bylo mnohem jednodušší založit si sbírku rytin než obrazů, díky tomu vznikla v 18. a 19. století řada pozoruhodných kolekcí grafiky a kreseb, jejichž majitelé se vyskytovali napříč všemi společenskými vrstvami. Grafické sbírky se tak často nacházely na sídlech šlechticů i duchovních a staly se nedílnou součástí historických sbírek těchto sídel.

Stručný přehled grafických technik

Dřevořez

Technika tisku z výšky, pro kterou je charakteristická lineární a jednoduchá konturová kresba. Deska dřeva je proříznuta po délce let. V Evropě se technika dřevořezu začíná používat od přelomu 14/15. století, kdy byla touto technikou tištěna především drobná devoční grafika – náboženské a poutní obrázky. Nejstarší známý datovaný dřevořezový deskotisk s postavou sv. Kryštofa je z roku 1423 (klášter Buxheim v Německu). Vedle svatých obrázků byly zřejmě nejčastěji tištěnými dřevořezy hrací karty. Díky vynálezu dřevořezu vzniká umělecká grafika jako specifický výtvarný obor.

Od konce 15. století je technika dřevořezu ovlivněna vynálezem knihtisku a dřevořez se začíná používat nejen k tištění deskotisků a drobné grafiky, ale také je začleňován do tisku.

Alternativu zobrazení představuje dřevořez bílé linie, kdy byla kresba podána negativně (černá kresba na bílém pozadí).

Techniku dřevořezu dovedl k dokonalosti Albrecht Dürer (1471–1528), dalšími umělci, kteří používali dřevořez, byli např. Albrecht Altdorfer, Hans Holbein nebo Lucas Cranach.

Rytina/mědiryt/mědirytina

Od konce 15. století se v grafické technice začal uplatňovat mědiryt, technika tisku z hloubky. Tuto techniku nelze kombinovat s kovovou sazbou, proto se více než jako knižní ilustrace objevuje v samostatných grafických cyklech. První datovaný mědiryt pochází z roku 1446 a jedná se o německý pašijový list vytvořený Albrechtem Dürerem, v Čechách vznikl první mědiryt roku 1481. Mědiryt byl oblíbenou technikou, která umožňuje precizní vyhotovení a dokonalý způsob tisku. Díky vynálezu mědirytu se grafika stává samostatným obrazovým médiem. V 16. století vytlačuje mědiryt dřevořez a stává se dominantním obrazovým médiem, které se ve velkém množství využívá při tisku grafických listů, reprodukcí, map, vědeckých ilustrací...

Základem rytiny je ostrá čára rytá přímo do kovu – mědi. Na okraji linií zůstává vytlačený kov (grátek), který lze před tiskem zbrousit. Někdy se však ponechává a změkčuje pak při tisku čáru jemným tónem.

Mezi známé mědirytce patřil např. Boetius Bolswert, Paul Pontius (zakladatel vlámské rytecké školy), Egidius Sadeler (grafik působící na dvoře Rudolfa II.), Claud Mellar (francouzský grafik specializující se na podobizny), Robert Nanteuil, Gerard Edelinck (rytec Ludvíka XIV.) a řada dalších. Vedle malířů ryjících původní desky osvědčila se nová technika i v dílnách reprodukcí rytců. Např. Marcantonio Raimondi (1480–1534) založil celou školu rytců, kteří pracovali podle cizích předloh, především podle Raffaella nebo reprodukovali plastiky antických autorů.

Suchá jehla

Technika tisku z hloubky. Jeden z typů lineární rytiny prováděné ocelovou jehlou přímo do povrchu desky. Jehla na rozdíl od rydla nevytváří kov ve formě hobliny, nýbrž dělá brázdu a ohrnuje na obě strany tzv. hřebínek, který se neodstraňuje. Pro techniku suché linky je charakteristická elegancie linky, malebnost a schopnost bezprostředního zachycení dojmu na desku. Hřebínky kolem rýh dodávají čáře sametové měkkosti. Polotónů se docílovalo hustým překřížením slabých čar a zdrsňením.

Tato technika byla původně pomocnou technikou pro doplňování nebo dokreslování rytin a leptů a až později se vyvinula v samostatnou techniku. Technika suché jehly se používala již od konce 15. století, největší obliby dosáhla ale až kolem roku 1900, kdy se stala svébytnou grafickou technikou a oblíbenou technikou moderní grafiky. Po první světové válce byla hojně používána při vytváření ilustrací a bibliofilii.

S technikou suché jehly se můžeme setkat např. u Albrechta Dürera, Jacqua-Philippa Le Bas, Edvarda Muncha, Ernsta Ludwiga Kirchnera, Maxe Beckmanna nebo Pabla Picassa.

Lept

Technika tisku z hloubky. Vynález leptu byl připisován Ursu Grafovi (1485–1527) a bratrům Hopferům. První lept vznikl v Augsburgu někdy kolem roku 1500 a první datovaný pochází od Švýcara Ursa Grafa z 1513. Technika leptu vznikla díky snaze rytců o urychlení namáhavého rytí do kovu zásahem kyseliny. Na měděnou desku se nanese voskový kryt, do kterého grafik pomocí ocelové jehly nakreslí svůj návrh, poté se deska ponoří do leptadla, které začne působit na odkrytá místa. Technika leptu umožňuje vytváření tónů a jemných linií, oproti mědirytině jsou čáry u leptů jemnější a přímější, rozdíl je patrný především v přechodech, u křížení linií nebo na konci linií, kde chybí stopy grátka. Technika leptu byla často kombinována s dodatečným dorýváním.

Lept se stal přednostní technikou malířů hledajících nové vyjadřovací možnosti a již na počátku 16. století se začal uplatňovat vedle mědirytu. Právě s leptem jsou spojeny počátky reprodukčních rytin a rozmach reprodukční grafiky. Za otce reprodukčních rytin považován Marcantonio Raimondi, který byl prvním umělcem reprodukcí olejů, malby, fresky i plastiky.

Mezi grafiky používající techniku leptu patřil např.: Václav Hollar, Jacques Callot, Rembrandt, Bartolomeus Spranger, Claude Lorrain, Guido Reni a řada dalších.

Mezzotinta

Technika tisku z hloubky. Grafická technika objevená v roce 1642 Ludwigem von Siegen (1609–1676). Tento druh rytiny umožnil v grafice vyjádřit malebné tónové přechody. Rytec zdrsňuje ocelovým hřeblem povrch měděné desky, aby získal potřebné zrno. Na zdrsňenou plochu nanese černou barvu a křídou nebo tužkou načrtne kresbu, kterou pak realizuje vyškrabáváním zrna ocelovou škrabkou. Nejhlubší stíny vznikají v místech s nedotknutým hustým zrnem. Pro svoji velkou technickou náročnost byla spíše minoritně používanou technikou. Mezzotinta je malebná a měkká grafická

technika, nepůsobí linií, nýbrž plochou, vytváří měkké přechody přes polotóny do splývavých světél. Jednalo se o oblíbenou reprodukční techniku, která popularizovala např. díla Petra Paula Rubense nebo Antony van Dycka. Nejvíce se rozšířila v Anglii, kde dosáhla vrcholu v průběhu 18. století a stala se osobitým projevem anglické grafiky.

Mezi autory používající mezzotintu patřil např. John Raphael Smith, Richard Earlom, Valentin Green nebo Benjamin West.

Tečkovaná rytina

Tato technika je přímo odvozena z techniky puncování, kdy jsou do hladkého povrchu kovové (měděné) desky vbíjeny drobné body jehlou nebo tečkovacím kladívkem. Tato technika byla poměrně zdoluhavá, proto se stala spíše doplňkem lineární rytiny nebo mezzotinty. Tisky provedené touto technikou se objevují v 16. a 17. století. Tisky vzniklé tečkovací technikou se vzhledem podobají mezzotintě.

Poprvé tuto techniku použil Jan Billeart, širší uplatnění jako samostatná grafická technika našla v díle benátského rytce Francesca Bartolozziho působícího v letech 1764–1802 v Londýně, kde založil ryteckou školu.

Akvatinta (Zrnkový lept)

Technika tisku z hloubky, který v roce 1768 vynalezl Jean Baptista le Prince (1733–1781). Měděná deska se pokryje jemným práškem (prášek asfaltu či kalafuny), který se následně nahřívá, dokud se jednotlivá zrna neroztaví a nevytvoří na desce jednotnou vrstvu, do které se následně leptá obraz. Díky zrnkovému leptu je možné vytvořit tónovanou grafiku, kdy je výsledný dojem blízký lavírované tušové nebo sépiové kresbě.

Tuto techniku používal Francesco José de Goya y Lucientes (1746–1828), který jí vytvořil své cykly: caprichos, proverbios i hrůzy války. V českém prostředí se s akvatintou setkáme např. u Jaroslava Streti nebo Vojtěcha Preissiga.

Dřevoryt (xylografie)

Technika tisku z výšky. Vynález dřevorytu je spojený se soutěží vypsanou v roce 1771 londýnskou uměleckou společností (Society of the Art). Vynálezcem dřevorytu byl Thomas Bewick (1754–1828), který inovoval tisk dřevořezu použitím tvrdého dřeva (zimostrázu) řezaného napříč. Díky použití tvrdého dřeva umožňuje tato technika vytváření pŕltónů a jemných linií. Výhodou je také poměrně velká stabilita média, které snese velké množství kopií. První dřevoryt pochází z roku 1775 a byl otištěn v roce 1779 v Gayových Bajkách. Technika dřevorytu byla populární hlavně v 19. století, kdy se stala jednou z ilustračních technik a byla také používána při tisku novin.

V českém prostředí dřevoryt používali např. Gustave Doré, Henri Monier, Paul Hausman, Max Švabinský, Jaroslav Lukavský, Jiří Hudač, Karel Hruška, Vincent Hložník nebo Josef Váchal.

Litografie

Tisk z plochy vynalezený v roce 1796 Aloisem Senefelderem. Tiskovou formu všech litografických technik tvoří vápencový kámen, na jehož povrchu se provede mastnou litografickou tuší (křídou) kresba včetně možného lavírování. Při tisku přijímá litografický kámen mastnotu a je-li vlhčen, odpuzuje mastnou tiskovou barvu. Litografická technika umožňuje širokou škálu výrazových eventualit, umožňuje napodobit štětcovou kresbu tuší, perem, stejně tak i tužkou, křídou, uhlem, barevným pastelem či další barevné techniky a to téměř k nerozeznání od originálu. Matrice snese beze změn i velmi vysoké náklady, i proto byla využívána nejen v umělecké, ale i komerční grafice.

Litografie užívaná k reprodukčním účelům od počátku 19. století nabyla uměleckého významu od roku 1820, kdy umělci začali ovládat novou techniku do té míry, že jim byla poddajným výrazovým prostředkem. Volný litografický list se stal grafickým projevem doby a malíři-grafikové byli neúnavní ve vymýšlení jeho nových funkcí. Litografie se stala vyhledávanou uměleckou i reprodukční technikou. Litografií byly vytvářeny portréty, veduty, historické malby nebo se stala prostředkem politické karikatury.

Litografie se stala mocnou složkou kulturního a politického života 19. století a nejlepší umělci v ní našli svůj výrazový prostředek. Autory litografií byli např. Honoré Daumier, Eugene Delacroix, Henri de Toulouse-Lautrec, Alfons Mucha, Josef Kriehuber, Adolf Dauthage, August Prinzhofer, Johann Höfelich, František Šír nebo Carl Bschor.

Ocelorytina

Grafická technika tisku z hloubky vzniklá jako obdoba mědirytu za použití mnohem odolnější ocelové desky. Pro ocelorytinu je charakteristická jemná a ostrá linie umožňující práci i na velmi malých tiskových formách (při výrobě bankovek, známek, cenných papírů). Po vyrytí kresby se deska zatvrzuje kalením. Stálost formy dovolí v ručním měditiskařském listu pořídit až 10 000 otisků. Vynálezce ocelorytiny byl americký vynálezce Jacob Perkins (1766–1849), který tuto techniku použil v roce 1820 na tisk bankovek. Jeho obchodní partneři Charles Warren a Charles Heath pak ocelorytinu použili i pro umělecké ilustrace a grafické listy. Oceloryt zaznamenal největší úspěch během 1. poloviny 19. století, kdy ilustrátoři oceňovali jeho jemnost a schopnost detailní realistické kresby.

Mezi nejznámější autory ocelorytin patří: William Henry Barlett, Carl Ludwig Frommel, Johann Poppel, Albert Henry Payne, Carl Mayer nebo Franz Xaver Stöber.

Linoryt a linořez

Technika tisku z výšky, obdoba dřevořezu, která byla poprvé užita umělci patřícími k umělecké skupině Die Brücke mezi lety 1905 a 1913. Linoryt byl oblíbenou technikou pro své jednoduché zpracování, protože linoleum či jemná korková drť, na které se ryje, umožňují rychlé rytí či prořezání ploch. Linoryt neumožňuje jemné tahy, nutí umělce k hrubší práci, nedovolí detaily, jemnost. Hodí se zejména v kombinaci s jinými technikami (jako jednobarevný podtisk).

Ve volné grafice byl použit na počátku 20. století. Linoryt byl v tvorbě využíván hodně expresionisty, mezi autory, kteří tuto techniku používali, patřil např. Maurice de Vlaminck, Christian Rohlf, Henri Matisse, M. C. Escher, Karl Schmidt-Rottluff nebo Pablo Picasso. V českém prostředí je linoryt spojen zejména s osobou Josefa Čapka.

Fotografie

Za první fotografii je považován snímek, který zhotovil roku 1826 francouzský vynálezce Joseph Nicéphore Niépce (1765–1833). Na jeho vynález navázal jeho spolupracovník Jacques Louis Mandé Daguerre (1778–1851), který posléze objevil možnost ustálit obrázek ve formě tzv. daguerrotypie. Objev daguerrotypie byl oznámen roku 1839 na slavnostní zasedání Akademie v Paříži. Díky tomu, že se jednalo o první fotografickou techniku, rozšířila se během krátké doby po celém světě a stala se velkou módou a to i přes svoje značné nevýhody. Např. doba expozice trvala i několik hodin. Daguerrotypie byla drahá a náročná, neumožňovala kopírování, snímky měly malé rozměry a byly špatně zřetelné. Snímky jsou také velmi citlivé na světlo.

Ve shodné době William Fox Talbot (1800–1877) objevil způsob, jak ustálit obraz získaný pomocí stříbrné expozice. William Talbot se stal autorem řady fotografických vynálezů, např. v roce 1841 si pak nechal patentovat techniku kalotypie, která dovolovala vytvořit z jediného negativu neomezené množství kopií.

Během druhé poloviny 19. stol. byl rychle vyvíjen lepší způsob získávání negativů a dochází k elkovému zjednodušení fotografických metod. Mezi další vynálezy patří v roce 1847 užití skleněného negativu. V roce 1851 vynalezl Frederick Scott Archer mokrý kolodiový proces, později použitý Lewisem Carrollem. K rozšíření profesionální i amatérské fotografie přispěl prodej prvních suchých desek s želatinovou vrstvou v roce 1856 nebo vynález celuloidového podkladu v roce 1887 (cesta ke svitkovému filmu). Fotografie zprostředkovala člověku první objektivní obraz světa bez jakékoli invence malířů.

Autotypie

Grafická technika, kterou v roce 1880 vynalezl Georg Meisenbach. Je založena na fotografické a chemické bázi. Fotomechanická reprodukce, kterou se zhotovují knihtiskové štočky pro tisk z výšky z půltónových předloh, fotografií, tužkových kreseb apod. za použití autotypické síťky (rastru). Rastr rozloží polotóny originálu do velkého množství malých bodů, čímž vznikne síťkový negativ, vyznačující se tím, že světla originálu jako průhledné plochy s volně stojícími body. Rastr pracuje s vrstvením teček, které vytváří jednotlivé tóny i barvy.

Zkratky na grafických listech

Na grafických listech se často setkáme se zkratkami uvozuujícími jméno autora, rytce, vydavatele apod. Pro přehlednost jsou zde uvedeny ty, s nimiž se na grafických listech setkáme nejběžněji.

Pinx. – pinxit – namaloval = autor původní předlohy obrazu, originálu, předlohy

Del., delin. – delineavit – kreslil, nakreslil = podkladem byla kresba (i neuveřejněná), dle původního obrazu, většinou označení autora předlohy

Comp. – composuit – komponoval = autor návrhu, předlohy

Inv. – invenit – vymyslel = autor předlohy

Sc., sculps. – sculpsit – vyřezal, vyryl = rytec (samotný grafik označován jako sculptor. Jméno rytce může být na grafických listech uvozeno: Caelavit, exc., excud., fecit, incidit, incidente, sculpsit)

Inc. – incidit – vyryl, rytec

f., fe., fec. – fecit – udělal, zhotovil

Fecit aquaforti – vyleptal

e., ex. – excudit, exc. – excudebat – vydal tiskem, tiskař (Jméno vydavatele – tiskaře může být na grafických listech také uvozeno: Apud, ex officina, formis, sumptibus, gedruckt)

imp. – Impressit – vytiskl

Direxit (dir) – vedl (list pod vedením učitele)

lith. – litografoval, autor litografie

e firmis – (z forem) – vydal tiskem, označení se objevuje hlavně u litografií

C. P. S. C. M. – Cum privilegio sacrae caesaris majestate

Další označení objevující se na grafických listech:

Maloval: gemalt von – peint par – painted by

Kreslil: gezeichnet v. – dessin  par – drawn

Navrhl: entworfen v. – propos  – proposed

Dle malby: nach dem Gem lde – d'apres d'un tabletu – from the painting

Vyryl: gestochen – grav  par – engraved

Leptal: ge tzt v. – aquafort  – etched

Vydal: herausgegeben – publi  – publisher, publish

Tiskl: gedruckt von – imprimé – printed

Otisky

E. E. (epreuve d'état) – zkušební otisk. Označení posledního stavu před vytisknutím celé série, chybí jen nepatrné detaily.

E. A. (epreuve d'artiste) – autorský otisk (většinou si ho autor nechal pro sebe).

Kontra-otisk – obsah otisku na další papír, zrcadlově převrácený, sloužil rytci ke snazší kontrole postupující práce.

Před textem (avant la lettre) – otisk pořízený před vyrytím textu, dostatečně umístěný pod vlastní kresbu.

Remarque – malé skici, kresebné zkoušky na okraji tiskové formy mimo vlastní obraz.

Rané otisky nákladu – deska má definitivní podobu.

Varianty kresby – doplněné o nové linie.

Barevné varianty – jiná barva tisku.

Pozdní otisky nákladu – kvalita klesá (Náklad jednotlivých technik: suchá jehla, rytina s krejónovou manýrou a mezzotinta – 50 ks; lepty – 100 ks; rytiny v kovu i dřevě, litografie – 200 ks; ocelorytina – až 10 000 otisků).

Dotisk z originální desky – pozdější tisk ze staršího média, kvalita tisku klesá, často jsou některé linie u dotisků přerývány.

Verifikační otisk – po přečerpání limitu je na důkaz, že je vydávaná série ukončena, bylo tiskové médium přeškrtnuto a následně vydány 3 otisky se škrtem, zabrání zneužití. Verifikační otisky se týkají až moderní grafiky.

Literatura

AACR2R/UNIMARC: české interpretace. Vyd. 1. Praha: Národní knihovna ČR, 1997. 2 sv. Standardizace, č. 8, 10). ISBN 80-7050-263-0.

AACR2R/UNIMARC: schválené české interpretace: duben 1999. 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 1999, 37 s. Standardizace, č. 18. ISBN 80-7050-331-9.

AACR2R/UNIMARC: schválené české interpretace ke kapitolám 23 a 24 AACR2R: únor 2002. 1. vyd. Praha: Národní knihovna ČR, 2002, 27 s. Standardizace, č. 24. ISBN 80-7050-391-2.

BALÍKOVÁ, Marie, Hana KUBALOVÁ a Jaroslava SVOBODOVÁ. *Katalogizace ve formátu MARC 21: stručná instrukce a příklady pro knihy a některé typy pokračujících zdrojů.* 2., aktualiz. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2008, 163 s. ISBN 978-80-7050-539-7.

BALÍKOVÁ, Marie. *Změna koncepce věcného zpracování v Národní knihovně ČR.* 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 1998, 22 s. Standardizace, č. 12. ISBN 80-7050-302-5.

Doporučení pro přepis nelatinkových písem do latinky. 2., dopl. vyd. Praha: Národní knihovna ČR, 2006, 47 s. ISBN 80-7050-509-5.

Katalogizace kartografických dokumentů: příručka pro katalogizátora s příklady ve formátu UNIMARC a MARC 21. 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2005, 85 s. ISBN 80-7050-467-6.

LUFFER, Jan. *Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21: osobní jména.* 2., aktualiz. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2008, 40 s. Standardizace, č. 30. ISBN 978-80-7050-553-3.

MARC 21: bibliografický formát. 1. české vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2003, 2 sv. (různé stránkování). ISBN 80-7050-427-7.

Mezinárodní desetinné třídění – aktualizované vybrané znaky. Národní knihovna České republiky ve spolupráci s SVK Ostrava. 1. vyd. Praha: Národní knihovna ČR, 1999, 105 s. Standardizace, č. 22. ISBN 80-70-50-351-3.

PALIČKOVÁ, Tereza. *Katalogizace starých tisků ve formátu MARC 21. Stručná instrukce a příklady.* Praha 2013.

SVĚTLÍKOVÁ, Svojmila. *Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21: korporace.* 2. aktualiz. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2008, 30 s. Standardizace, č. 31. ISBN 978-80-7050-552-6.

Literatura ke grafice a grafickým technikám

BIRGUS, Vladimír a Pavel SCHEUFLER. *Fotografie v českých zemích 1839–1999: chronologie*. 1. upr. vyd. Praha: Grada, 1999, 215 s. ISBN 80-7169-902-0.

BOUDA, Cyril. *Grafické techniky*. Praha, 1979.

BROŽKOVÁ, Libuše. *Mědiryt, lept a příbuzné techniky v umělecké grafice*. Brno: Dům umění, 1965, 16 s.

GERHARDT, Claus W. *Die Anfänge des Prägedrucks: ein Beitrag zur Geschichte der Druckmaschinen und Druckverfahren*. Mainz: C. W. Gerhardt, 1969, 248 s.

HALL, James. *Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění*. Vyd. 2., V Pasece 1., Praha: Paseka, 2008, 517 s. ISBN 978-80-7185-902-4.

HOURA, Miroslav. *Jak se dívat na grafiku*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971, 199 s., 20 s. obr. příl.

KIRSCHBAUM, Engelbert, Günter BANDMANN a Wolfgang BRAUNFELS. *Lexikon der christlichen Ikonographie*. Rom: Herder, c1968-c1976, 8 sv. ISBN 3-451-22568-9.

KOSCHATZKY, Walter. *Die Kunst der Graphik. Technik, Geschichte, Meisterwerke*. Wien 1975.

KOSCHATZKY, Walter. *Die Kunst von Stein*. Wien 1985.

KREJČA, Aleš. *Grafika*. Praha: Aventinum, 2010, 205 s. ISBN 978-80-7442-003-0.

MARCO, Jindřich. *O grafice: kniha pro sběratele a milovníky umění*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1981, 502 s., obr. příl.

ROYT, Jan. *Slovník biblické ikonografie*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2006, 342 s. ISBN 80-246-0963-0.

RULÍŠEK, Hynek. *Postavy, atributy, symboly: slovník křesťanské ikonografie*. 2., upr. vyd. České Budějovice: Karmášek, 2006, ca 500 s. ISBN 80-239-7434-3.

SLAVÍČEK, Lubomír. *"Sobě, umění, přátelům": kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650-1939*. Vyd. 1. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007, 376 s., viii s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-87029-22-0.

SCHEUFLER, Pavel. *Historické fotografické techniky*. 1. vyd. Praha: Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, 1993, 58 s. ISBN 80-7068-075-x.

SCHEUFLER, Pavel. *Osobnosti fotografie v českých zemích do roku 1918*. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2013, 467 s. ISBN 978-80-7331-112-4.

THIEME, Ulrich, BECKER, Felix a Hans VOLLMER. *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart*. I–XXXVII. Leipzig 1907–1950.

VANĚK, Jiří. *Kresba a grafika*. Brno, 1981.

VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století : papír, písmo a písmolijectví, knihtisk a jiné grafické techniky, tiskaři, nakladatelé, knihkupci, ilustrátoři a kartografové, literární typologie, textové a výtvarné prvky knihy, knižní vazba, knižní obchod*. 2. vyd. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2008. ISBN 978-80-7277-390-9.

WENIG, Jan. *Grafika: Určeno pro posluchače fak. Vyš. pedagog. škol*. 1. vyd. Praha: SPN, 1957, 57 s.

Online zdroje

Schválené materiály; Národní knihovna České republiky [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/standard1>

Minimální záznam MARC 21 pro Souborný katalog ČR - speciální dokumenty [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/schvalene-materialy/marc-specdok>

Dotazy ke katalogizaci [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://katdotaz.nkp.cz/>

Katalogizační politika — Národní knihovna České republiky [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/standard1>

Katalogy a databáze Národní knihovny ČR [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://aleph.nkp.cz/F/>

Národní autority ČR [online]. 2015 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://authority.nkp.cz/>

RDA – Národní knihovny ČR [online]. 2015 [cit. 2015-16-09]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda>

Věcné údaje – Pravidla RDA – Národní knihovny ČR [online]. 2015 [cit. 2015-16-09]. Dostupné z: http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/vecne-udaje_-rda

Minimální záznam RDA/MARC21 pro speciální monografické zdroje [cit. 2015-16-09]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/minimalni-zaznam-rda-marc-21-pro-specialni-monograficke-zdroje>

Katalogizace podle RDA ve formátu MARC21 [cit. 2015-16-09]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizace-podle-rda-ve-formatu-marc-21-tistene-a-elektronicke-monografie-katalogizace-na-urovni-minimalniho-doporuceneho-zaznamu-1>

Pastels & pastellists: The Dictionary of pastellists before 1800 [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.pastellists.com/index.htm> (<http://www.pastellists.com/Engravers.htm>)

Databáze signatur výtvarných umělců (malířské signatury) [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.galerie09.cz/signatury/abeceda.html>

Virtuelles Kupferstichkabinett [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.virtuelles-kupferstichkabinett.de/?reset=1&subPage=search&>

CalcoGRAFICA - Istituto Nazionale della Grafica [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://calcografica.ing.beniculturali.it/>

VEDUTEN [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.veduten.de/veduten.htm>

Web Gallery of Art. [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.wga.hu/>

Osterreichische Nationalbibliothek - Bildarchiv und Grafiksammlung [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.onb.ac.at/sammlungen/bildarchiv.htm>

Österreich-Lexikon [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.aeiou.at/aeiou.encyclop>

Pavel Scheufler - Fotoarchiv [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.scheufler.cz/cs-CZ/fotohistorie/fotoarchiv.html>

Deutsche Fotothek [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: <http://www.deutschefotothek.de/>

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity - Seminář dějin umění. Online zdroje [cit. 2015-19-03]. Dostupné z: http://www.phil.muni.cz/dejum/content/informace/online_zdroje.php

Vysvětlivky

Vysvětlivky zkratků objevujících se v popise jednotlivých polí:

Opakovatelné pole/podpole (O)

Neopakovatelné pole/podpole (NO)

Mezera na místě indikátoru #

Podpole \$

Rozpis jednotlivých polí s komentářem a uvedenými příklady

LDR Návěští (NO)

Návěští nemá žádné indikátory a podpole, údaje jsou definovány pozicí. Většinu pozic lze generovat systémem či předdefinovat do pracovního listu či šablony. Abecední znaky se zapisují malými písmeny.

00–04 Délka záznamu – *Generováno systémem*

05 Status záznamu

a – Doplněný záznam

c – Opravený záznam

d – Zrušený záznam

n – Nový záznam

p – Doplněný prozatímní záznam

06 Typ záznamu – *Identifikuje charakter záznamu, u obrazových dokumentů se používá označení pro neprojekční grafiku.*

k – Dvojměrná neprojekční grafika

07 Bibliografická úroveň

m – Monografie

08 Typ kontroly

– Není specifikován

a – Archivní dokument

09 Použitá znaková sada – *generuje se systémem*

– MARC

a UCS/Unicode

10 Délka indikátorů – *generuje se systémem*

11 Délka označení pole – *generuje se systémem*

12–16 Bázová adresa údajů – *generuje se systémem*

17 Úroveň úplnosti záznamu

– Úplná úroveň

- 1 – Úplná úroveň, bez dokumentu v ruce
- 2 – Méně než úplná úroveň, bez dokumentu v ruce
- 3 – Zkrácený záznam
- 4 – Základní úroveň
- 5 – Částečně zpracovaný/dočasný záznam
- 7 – Minimální úroveň
- 8 – Před vydáním dokumentu
- u – Není známa
- z – Nelze použít

18 Forma katalogizačního popisu (z hlediska souladu s ISBD)

- # – Jiná než ISBD
- a – AACR 2
- i – ISBD
- u – Není znám

19 Propojení s jiným záznamem – *generuje se systémem*

- # – Nepožaduje se propojení
- r – Požaduje se propojení

20-23 Mapa adresáře – *generuje se systémem*

Příklad – grafický dokument:

LDR ## -----nkm-a22-----4500

001 Kontrolní číslo (NO)

Pole je generováno automaticky systémem po uložení záznamu na server a nemá žádné indikátory a podpole.

003 Identifikátor kontrolního čísla (NO)

Pole je generováno automaticky systémem a nemá žádné indikátory a podpole. Obsahuje kód agentury, jejíž systémové číslo je uvedeno v poli 001. Nejedná se o běžnou siglu knihovny používanou

v Česku, ale o kód z MARC Code List of Organizations. Kódovník spravuje Library of Congress viz <http://www.loc.gov/marc/organizations/form-eng.html>.

Příklad:

003 ## CZ-BrMZK

005 Datum posledního zpracování záznamu (NO)

Pole je generováno automaticky systémem po uložení na server a nemá žádné indikátory a podpole. Obsahuje určující datum a čas poslední transakce záznamu.

Příklad:

005 ## 20130411102548.0 – 11. dubna 2013, 10:25:48

007 Pole pevné délky pro fyzický popis (O)

Pole určeno pro základní údaj týkající se specifikace dokumentu. U grafických dokumentů je fyzický popis neprojektovaná grafika. Pole nemá žádné indikátory a podpole, údaje jsou definovány pozicí.

00 Kategorie dokumentu

k – Neprojekční grafika

01 Specifické označení druhu dokumentu

c – Koláž

d – Kresba

e – Malba

f – Fotomechanická reprodukce

g – Fotografický negativ

h – Fotografická kopie

i – Obraz

j – Tisk (grafický list)

l – Technický výkres

n – Mapa, schéma

u – Nespecifikováno

z – Jiné

02 Nedefinován

03 Barva

a – Jednobarevný

b – Černobílý

c – Vícebarevný

h – Ručně kolorovaný

m – Kombinovaný

u – Není známa

z – Jiný

04 Primární nosič

a – Plátno

b – Bristolský kreslířský karton, kladívkový karton

c – Karton

d – Sklo

e – Syntetický materiál (plast, vinyl atd.)

f – Kůže

g – Textilie

h – Kov

m – Kombinace

o – Papír

p – Sádra

q – Lisovaná dřevovláknitá deska, hobra

r – Porcelán

s – Kámen

t – Dřevo

u – Není znám

z – Jiný

05 Sekundární nosič

^ – Bez druhotné podpory

a – Plátno

b – Bristolský kreslířský karton, kladívkový karton

c – Karton

d – Sklo

e – Syntetický materiál

f – Kůže

g – Textil

h – Kov

m – Kombinace

o – Papír

p – Sádra

q – Lisovaná dřevovláknitá deska, hobra

r – Porcelán

s – Kámen

t – Dřevo

u – Není znám

z – Jiný

| – Kód se neuvádí

Příklady:

007 ## kj|boo

007 ## kj|co|

007 ## kj|hoo

008 Kontrolní pole (NO)

Vizuální (obrazové) dokumenty mají specifické kontrolní pole 008, které odráží charakter média. Pole nemá žádné indikátory a podpole, údaje jsou definovány pozicí. Celé pole obsahuje 40 znaků (00–39 pozic), které poskytují údaje o záznamu jako celku a uplatňují se při vyhledávání a pořádání informací. Pro grafické dokumenty je určující pozice 33 Typ vizuálního obrazového dokumentu, kde je obrazový dokument blíže specifikován pomocí pozic 18–34. Údaj v poli 008/18–34 koresponduje s pozičně definovanými údaji v poli LDR Návěští a poli 007 Pole pevné délky pro fyzický popis.

00–05 Datum uložení do souboru – *Generováno systémem.*

06 Typ data/Publikační status. Typ data vydání i datum vydání musí korespondovat se zápisem data v podpoli c v poli 260 Nakladatelské údaje.

m – Rozmezí let vydání. *Rozmezí dat se používá u sérií nebo děl vydávaných na pokračování. První datový údaj uvedeme na pozici 07–10, konečný rok vydání pak na pozici 11–14.*

s – Jedno známé, pravděpodobné nebo přibližné datum

q – Nejisté datum vydání. *Na pozici 07–10 datum prvního možného vydání, na pozici 11–14 nejzazší možné datum vydání.*

07–10 Datum vydání – *V případě, že není známo datum vzniku obrazového dokumentu, zapisuje se rok vzniku pomocí rozmezí uvedeném na pozicích 07–14.*

11–14 Datum vydání – *Používá se při uvedení dvou dat vydání, určení datace dokumentu rozmezím.*

15–17 Místo vydání, produkce nebo realizace – *Kód místa vydání podle autorit NK (viz Kódy zemí MARC). Pokud je více míst (zemí) vydání, zapisují se kódy do příslušných podpolí v poli 044. Pokud nelze určit místo vydání dokumentu, je místo vydání uvedeno pod kódem xx (= neznámé místo).*

33 Typ vizuálního (obrazového) dokumentu

a – Umělecký originál – *Popisnou jednotkou je umělecký originál, tj. dvojrozměrné nebo trojrozměrné umělecké dílo vytvořené umělcem (např. socha).*

b – Sady, souprava, soubor – *Popisnou jednotkou je souprava (soubor) obsahující různé dokumenty.*

c – Reprodukce uměleckého díla – *Popisnou jednotkou je umělecká reprodukce, tedy mechanicky vytvořená kopie uměleckého díla, obvykle určená ke komerčnímu využití. Reprodukci uměleckého díla může být i grafika, v tomto případě upřednostníme označení pro grafiku.*

d – Diorama – *Popisnou jednotkou je dioráma, tj. trojrozměrné znázornění scény vytvořené umístěním předmětů, postav atd. před dvojrozměrným pozadím.*

f – Filmový pás – *Popisnou jednotkou je pás filmu obsahující řadu jednotlivých snímků určených k projekci.*

g – Hra – *Popisnou jednotkou je hra, definovaná jako popisná jednotka nebo soubor jednotek určených ke hře podle stanovených pravidel pro zábavu nebo poučení.*

i – Obraz – *Popisnou jednotkou je obraz, tj. dvojrozměrná vizuální prezentace.*

k – Grafika – *Obecný typ dokumentu. Používá se k označení originálního nebo historického grafického materiálu.*

l – Technická kresba, technický výkres – *Popisnou jednotkou je technický výkres, definovaný jako průřez, detail, diagram, nárys, perspektivní zobrazení, plán, pracovní postup atd.*

m – Film (hraný)

n – Mapa, diagram, grafické znázornění – *Popisnou jednotkou je grafické znázornění, tj. neprůsvitný list, který znázorňuje údaje v grafické nebo tabulkové formě.*

o – (Flash card)

p – Mikroskopický diapozitiv

q – Model

r – Reálie

s – Diapozitiv

t – Průhledná fólie, průsvitka

v – Videonahrávka, videozáznam

w – Hračka

z – Jiné – *Kód označuje typ dokumentu, pro který není vhodný žádný z uvedených kódů.*

| – Kód se neuvádí

34 Technika

a – Animace

c – Animace a živé dění

l – Živé dění

n – Nelze použít

u – Není znám

z – Jiný

| – Kód se neuvádí

35–37 Jazyk dokumentu – Jazyk dokumentu je uváděn podle národních autorit – viz kódy jazyků MARC. Pokud je obrazový dokument tištěn ve více jazycích, je na této pozici uváděn kód dominantního jazyka, další jazyky jsou uváděny v poli 041 pod příslušným kódem.

38 Modifikace záznamu

39 Zdroj katalogizace

Příklady:

008 ## 121001q19081932gw-||-f-----||---k|ger|d

008 ## 120405s1897----au-||-f-----||---k|ger|d

008 ## 120412s1844----au-||-f-----||---k|lat|d

040 Zdroj katalogizace (NO)

Indikátory nejsou definovány, pozice jsou prázdné. Pole jsou předdefinována v šabloně.

Podpole

Ša Agentura zajišťující původní katalogizaci (NO) – *Sigly knihoven.*

Šb Jazyk katalogizace (NO) – *Pro záznamy vytvořené v českých institucích se v tomto poli používá čeština, tj. kód cze.*

Šc Agentura převádějící záznam do strojem čitelné podoby (NO)

Šd Agentura, která záznam modifikovala (NO)

Še Použitá pravidla pravopisu (NO)

Příklad AACR2R:

040 ## Ša BOA001 Šb cze

Příklad RDA:

040 ## Ša BOA001 Šb cze Še rda – *původní záznam vytvořený v RDA*

041 Kód jazyka (O)

Pole se vyplňuje v případě, že je obrazový dokument doprovázen textem ve více jazycích nebo obsahuje překlad. Je-li popisná jednotka originálem v jediném jazyce, uvádí se kód tohoto jazyka pouze v poli 008/35–37 a pole 041 se již nezapíše. Jedná se o kódované pole, viz kódy jazyků MARC.

Na pole 041 je navázáno poznámkové pole 546 (Jazyková poznámka), do kterého se zapisuje poznámka o jazyku dokumentu slovně.

Indikátory

1. indikátor

0 Popisná jednotka není/neobsahuje překlad. Dokument obsahuje texty ve dvou a více jazycích.

1 Popisná jednotka je překladem nebo obsahuje překlad. Jazyk originálu nemusí být součástí díla.

2. indikátor

Kódy převzaty z pravidel MARC – kódy jazyků MARC

7 Zdroj kódů uveden v \$2

Podpole

\$a – Kód jazyka textu (O)

\$h – Kód jazyka originálu nebo předlohy (O)

Příklady:

008/35–37 ger

041 0# \$a lat \$a ger – *Souběžný latinský a německý text, případně objevující se jiný jazykový komentář.*

546 ## \$a Doprovodný text tištěn souběžně latinsky a německy.

008/35–37 ger

041 0# \$a ger \$a fre \$a eng – *Text tištěn německy, francouzsky a anglicky.*

546 ## \$a Souběžný německý, francouzský a anglický název

008/35–37 fre

041 1# \$a fre \$h lat – *Jedná se o překlad z latinského jazyka do francouzštiny.*

546 ## \$a Překlad z latinského jazyka do francouzštiny.

043 Kód geografické oblasti (043)

Geografické určení obsahu dokumentu – pole obsahuje kódy geografických oblastí a jejich podoba vychází z geografických autorit, viz MARC Code List for Geographic Areas. Výběr kódů odpovídá údajům uváděným v poli 651 nebo údajům uváděným v poli 650 \$z.

U obrazových dokumentů je použití tohoto pole relevantní v případě, když se jedná o pohledy spojené s jasnou lokací (veduty, stavební objekty, umělecké objekty s jasným geografickým určením, např. kdy je předmět součástí daného objektu apod. ...). Geografické autority se používají k označení místa/míst souvisejících s dílem, s osobou (např. místo narození, úmrtí, bydliště ...), s rodem, institucí, konferencí a korporací. Pole obsahuje kódy geografických oblastí a je navázáno na pole 080 Mezinárodní desetinné třídění a 651 Vedlejší věcné záhlaví – geografické jméno. Struktura kódu obsahuje sedm znaků tvořených malými písmeny a spojovníky, podoba kódu je přejata z národních autorit. V případě uvedení lokálního zpřesnění v podpoli \$b se uvádí zdroj lokálního kódu.

<http://text.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/roztridit/geogrkony>

Kódy geografické oblasti se v poli 043 uvádějí v pořadí podle důležitosti a to ve stejném pořadí jako v polích 080 a 651.

Bližší geografické určení s přesnou lokací umožňují pole 034 Kódované kartografické matematické údaje a 255 Matematické údaje – Kartografické dokumenty, do nichž se uvádí přesné souřadnice oblasti vygenerované prostřednictvím online aplikace volně zpřístupněné na adresách <http://www.staremapy.cz/marc/> nebo <http://boundingbox.klokantech.com/>. Přesné geografické určení zaznamenané v poli 034 a 255 jsou povinné u kartografických dokumentů, u obrazových dokumentů se pro bližší místopisné určení dokumentu používají spíše pole 043 a 651.

Indikátory – nejsou definovány.

Podpole

\$a Kód geografické oblasti (O) – Obsahuje sedmiznakový kód geografické oblasti převzatý z autorit – MARC Code List for Geographic Areas. V případě výskytu více geografických oblastí se používá několik podpolí \$a a geografické autority se uvádějí v pořadí, v jakém jsou uváděné v poli 651 Vedlejší záhlaví – Geografické jméno.

\$b Lokální kód geografické oblasti (O) – Lokální kód oblasti, bližší specifikace oblasti – kód převzatý z geografických autorit – MARC Code List for Geographic Areas.

\$2 Zdroj lokálního kódu (O) – Obsahuje kód MARC, který označuje zdroj, podle něhož byl termín přidělen. Pro soubor věcných autorit NK ČR se užívá údaj czenas, který se uvádí v případě, že pole 043 obsahuje lokální zpřesnění v podpoli \$b.

Příklady:

043 ## \$a e-fr--- – *Dílo zachycuje místo ve Francii.*

080 ## \$a (44) \$2MRF

651 #7 \$a Francie \$7 ge129152 \$2 czenas

043 ## \$a e-xr--- \$b e-xr-jm \$2 czenas – *Dílo zachycuje Brno nebo objekt nacházející se v Brně.*

080 ## \$a (437.322) \$2MRF

651 #7 \$a Brno (Česko) \$7 ge134084 \$2 czenas

044 Kód země vydání (NO)

V případě jednoho místa vydání se kód země vydání zapisuje pouze v poli 008/15–17. Vyskytuje-li se více míst vydání, zapisují se další země vydání do \$a pod příslušným kódem (viz Kódy zemí MARC). Do prvního výskytu \$a se píše kód uváděný v poli 008/15–17.

Indikátory – nejsou definovány

Podpole

\$a Kód země vydání/výroby (O)

Příklady:

008/15–17 gw

044 ## \$a gw \$a fr – *Dvě místa vydání: Německo a Francie.*

045 Časové období obsahu dokumentu (NO)

Časové období související s obsahem popisné jednotky, pole označuje období zachycené na grafice. V případě, že obrazový dokument zachycuje událost, kód se vztahuje k časovému období souvisejícímu s obsahem popisné jednotky. Pole se také použije v případě, že se jedná o autentickou dokumentaci stavu (např. dokumentační fotografické pohledy na město z 19. stol.). Pole obsahuje znakový kód převzatý z tabulky kódů časového období. Pole je navázáno na pole 648 Vedlejší věcné záhlaví – Chronologický termín nebo na pole 610, 650, 651 a 655 podpole \$y chronologické zpřesnění. Pole 045 obsahuje jen jeden interval zahrnující celé období obsažené v dokumentu.

Indikátory

1. indikátor – Typ časového období v podpoli \$b nebo \$c

Podpole \$b či \$c není přítomno

0 Jedno datum/čas – *Podpole \$b nebo \$c je v poli přítomno a obsahuje jedno datum.*

1 Více dat/časů – *Podpole \$b nebo \$c je v poli přítomno a obsahuje více dat nebo časů.*

2 Rozmezí dat/časů – *Podpole \$b nebo \$c je v poli přítomno a obsahuje rozmezí dat/časů.*

2. indikátor – Nedefinován

Podpole

Ša Kód časového období (O) – *Obsahuje čtyřznakový kód převzatý z tabulky kódů časového období. Kód časového období se zapisuje do samostatného výskytu podpole Ša. Kód každého časového období se zapisuje do samostatného výskytu. Pole 045 obsahuje jen jeden interval zahrnující celé období obsažené v dokumentu. V případě zpřesnění se jednotlivé roky uvedou v opakovaném výskytu pole 648.*

Šb Formátované datum z časového období 9999 před n. l. až roky n. l. – *Specifické časové období ve formátu RRRRMMDDHH, datum předchází označení období – písmeno c pro roky před n. l. či d pro roky n. l. Požadovanými údaji jsou označení období a roku; měsíc, den a hodina jsou volitelné. Období se vyjadřuje kódem: c (před n. l.) a d (n. l.). Časový údaj navazuje ihned na označení období, rok se zapisuje čtyřmi číslicemi (0000 až 9999), zarovnává se zprava, nepoužité pozice obsahují nuly. Měsíc se zapisuje dvěma číslicemi (01–12), zarovnává se zprava a nepoužité pozice obsahují nuly. Den se zapisuje dvěma číslicemi (01–31), zarovnává se zprava, nepoužité pozice obsahují nuly. Hodina se zapisuje dvěma číslicemi, používá se 24 hodinové měření času (00–23), zarovnává se zprava, nepoužité pozice obsahují nuly.*

Šc Formátované datum z časové období před rokem 9999 před n. l. – *Podpole Šc obsahuje tolik pozic, kolik je třeba k zápisu roku před n. l.*

Příklady AACR2R:

045 ## \$a v-v-

648 #7 \$a 18. stol. \$7 ch460556 \$2czenas

045 ## \$a m-m-

648 #7 \$a 9. stol. \$7 ch460547 \$2 czenas

045 0# \$a t0t5 \$b d1533

648 #7 \$a 1501-1550 \$7 ch460568 \$2 czenas

648 #4 \$a 1533

Příklady RDA:

045 ## \$a m-m-

648 #7 \$a 9. století \$7 ch460547 \$2 czenas

045 ## \$a m-x-

648 #7 \$a 17.-18. století \$7 ch757024 \$2 czenas

072 Kód předmětové kategorie (O)

Opakovatelné pole, které obsahuje údaj skupiny Konspektu, do kterého je obsah dokumentu zařazen. Prostřednictvím pole 072 je dokument zařazen do předmětové kategorie související s popisnou jednotkou. Používají se dvě skupiny Konspektu pro zařazení dokumentu nebo informací v něm obsažených do oboru (věcná charakteristika dokumentu – co je na grafice zobrazeno) a do kategorie dokumentů (formální charakteristika dokumentu). Na první pozici se uvádí obor/obsah dokumentu, na druhé pak jeho formální charakteristika. V případě grafických dokumentů je jako druhá skupina konspektu uvedeno Grafické umění. Grafika. V případě fotografie pak bude druhou skupinou konspektu Fotografie.

Indikátory

1. indikátor – nedefinován
2. indikátor – kód zdroje (7 – zdroj specifikován v podpoli \$2)

Podpole

\$a – Klasifikační znak jako součást skupiny Konspektu (NO) – *Kód předmětové kategorie.*

\$x – Slovní označení skupiny Konspektu (NO)

\$2 – Kód zdroje (NO)

\$9 – Pořadové číslo předmětové kategorie (NO)

Příklady:

Pro grafické listy

072 #7 \$a 76 \$x Grafické umění. Grafika \$2 Konspekt \$9 21

Pro fotografii

072 #7 \$a 77 \$x Fotografie. Fotografické postupy \$2 Konspekt \$9 21

Pro kresbu

072 #7 \$a 74 \$x Kresba. Umělecká řemesla \$2 Konspekt \$9 21

Další konspekt, který se uvádí jako první v pořadí, se doplní podle tabulky skupin Konspektu, autoritní podoba hesla se převezme v plné verzi z katalogu Národní knihovny (použit rejstřík F3 nebo portál autorit Národní knihovny). Téma konspektu musí odpovídat věcnému tématu – obsahu dokumentu.

072 #7 \$a 27-5 \$x Liturgie. Křesťanské umění a symbolika. Duchovní život \$2 Konspekt \$9 5

072 #7 \$a 271/279 \$x Křesťanské církve, sekty, denominace \$2 Konspekt \$9 5

072 #7 \$a 27 \$x Křesťanství. Křesťanská církev všeobecně. Ekleziologie \$2 Konspekt \$9 5

072 #7 \$a 7.01/.09 \$x Umění \$2 Konspekt \$9 21

072 #7 \$a 73 \$x Sochařství, keramika, porcelán, umělecké zpracování kovů \$2 Konspekt \$9 21

072 #7 \$a 72 \$x Architektura \$2 Konspekt \$9 21

072 #7 \$a 712 \$x Plánování krajiny. Parky. Zahrady \$2 Konspekt \$9 24

072 #7 \$a 929.5/.9 \$x Genealogie. Heraldika. Šlechta. Vlajky \$2 Konspekt \$9 8

072 #7 \$a 59 \$x Zoologie \$2 Konspekt \$9 2

080 Mezinárodní desetinné třídění (O)

Pole obsahuje znak Mezinárodního desetinného třídění (MDT). Pole je navázáno na věcné třídění dokumentu – pole 650, 651 a 655 a podoba hesla vychází z národních autorit (portál autorit Národní knihovny – <http://authority.nkp.cz/>, portál MDT <http://cz.udc-hub.com/cs/login.php>). Pole se opakuje, je-li nutné přidělit popisovanému dokumentu více znaků MDT. Pořadí znaků MDT odpovídá pořadí Vedlejších věcných záhlaví uvedených v polích 650, 651 a 655. Pro použití pole 080 platí stejná pravidla, která jsou blíže uvedena v příslušných polích Vedlejšího věcného záhlaví.

V minimálním záznamu pro souborný katalog je povinné uvést buď klasifikační znak MDT (pole 080), nebo znak skupiny Konspektu (pole 072). Pole 080 se opakuje, je-li potřeba přidělit popisné jednotce více znaků MDT. V záznamech vytvořených podle pravidel RDA platí stejná ustanovení jako u pravidel AACR2, protože pravidla RDA ani pravidla AACR2 se netýkají údajů klasifikačního schématu.

Indikátory

1. indikátor – nedefinován
2. indikátor – nedefinován

080 ## \$a Klasifikační znak MDT (O)

\$x Pomocný znak (O)

\$2 Vydání (NO)

Příklady:

080 ## \$a 725.95 \$2 MRF

650 #7 \$a mosty \$7 ph115357 \$2 czenas

080 ## \$a 27-423.7 \$2 MRF

650 #7 \$a křesťanské ctnosti \$7 ph122116 \$2 czenas

080 ## \$a (44) \$2 MRF

651 #7 \$a Francie \$7 ge131543 \$2 czenas

080 ## \$a (084.1) \$2 MRF

655 #7 \$a veduty \$7 fd133805 \$2 czenas

080 ## \$a (0:82-94) \$2 MRF

655 #7 \$a portréty \$7 fd133099 \$2 czenas

100 Hlavní záhlaví – Osobní jméno (NO)

Jméno autora obrazového dokumentu, jméno osoby označené za hlavního tvůrce nebo jméno autora uměleckého obsahu dokumentu. Podoba jména se přebírá z autoritní databáze <http://aleph.nkp.cz/>, je-li zde autor uveden. Není-li autor v Souboru autorit NK, používá se přednostně národní bibliografie země, z níž autor pochází nebo kde působil. Další autoři a osoby podílející se na vytváření obrazového dokumentu se uvádějí do pole 700.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Jméno se uvádí pod křestním jménem

1 Jméno se uvádí pod příjmením

3 Jméno se uvádí pod jménem rodu/rodiny

2. indikátor – nedefinován

Podpole

\$a Osobní jméno (NO)

\$b Římská číslice (NO)

\$c Doplnky ke jménu – jiná než data (O)

\$d Data související se jménem (NO)

\$4 Kód role (NO)

Příklady:

100 1# \$a Lenbach, Franz von, \$d 1836-1904 \$7 jcu2010568832 \$4 aut

100 1# \$a Merian, Matthaeus, \$d 1593-1650 \$7 skuk0000861 \$4 aut

100 0# \$a Rembrandt Harmensz. van Rijn, \$d 1606-1669 \$7 jn20000701488 \$4 aut

100 1# \$a Trapp, Quido, \$d 1830-1889 \$7 xx0049052 \$4 aut

245 Údaje o názvu (NO)

Název obrazového dokumentu. Údaj v tomto poli uvádíme údaje v podobě uvedené na obrazovém dokumentu. V případě obrazového dokumentu v tomto poli zaznamenáváme nejen samotný název a autorské údaje, ale také privilegia a jakékoli další údaje, kterými se mohou jednotlivá vydání lišit (často se jedná o jediný údaj, v němž se vydání mezi sebou odliší, proto je zápis privilegií v tomto případě relevantní). Možný dodatečný dotisk se mohl lišit právě drobnými odchylkami v doprovodném textu. Údaj o udělení privilegia je možné zapsat také do obecného poznámkového pole 500. Názvy částí, souběžné názvy, jazykové mutace názvu a další názvové údaje se zapisují jako varianty názvu v poli 246.

Název opisujeme celý, tak jak je uveden na popisovaném dokumentu. Zachovávají se velká a malá písmena, číslice, všechny litery a znaky. Údaje se zapisují přesně tak, jak se vyskytují na provedení – včetně chyb a překlepů. Správný údaj se pak zapisuje jako varianta názvu nebo do poznámky. Psaní velkých písmen se řídí gramatickými pravidly daného jazyka, velkým písmenem začíná první slovo hlavního názvu, první slovo alternativního názvu a obvykle pak jména osob, korporací, akcí apod. Chronogram přepisujeme v podobě v jaké je uveden na dokumentu (tj. včetně velkých písmen) a do poznámkového pole 500 uvedeme zmínku, že se v dokumentu nachází spolu s jeho přepisem. V případě nutnosti zaznamenáme název v transkribované podobě do pole 246. Jednopísmenné iniciály a akronymy se zapisují bez mezer. Přesně podle provedení se zapisuje i interpunkce, symboly a značky. Vynechat lze pouze typografické značky, které slouží jako oddělovače a nemění smysl a obsah údaje

Pokud název obrazového dokumentu katalogizátor doplňuje sám, neboť hlavně v počátcích grafiky pojmenovávány nebyly a pravidelně se s názvy setkáváme až od 17. století, uvádí ho do hranatých závorek. Katalogizátor by měl využít veškeré dostupné zdroje (jak elektronické, tak tištěné) a podle nich grafiku určit, v případě, že název vymýšlí sám, uvádí název do hranatých závorek. Vytvořený název by měl vystihnout popisovaný grafický list a být spíše stručný. Obrazový dokument je možné blíže popsat v poznámkovém poli 500.

Podpole \$a, \$n, \$p začíná vždy velkým písmenem bez ohledu na to, jak je v dokumentu, stejně tak velkým písmenem začíná i alternativní název. Interpunkci zapisujeme v podobě v jaké je uvedena v dokumentu, pokud nekoliduje s interpunkcí předepsanou formátem. Poslední podpole v poli 245 nekončí tečkou, pokud tam nepatří gramaticky. Zkrácená slova se zapisují tak, jak jsou uvedena v dokumentu a název s jejich rozvedenou formou se uvádí jako jeden z variantních názvů v poli 246. Při přepisu dokumentů tištěných nelatinkovým písmem se řídíme materiálem Doporučení pro přepis nelatinkových písem do latinky.

Indikátory

1. indikátor – Vedlejší názvové záhlaví
0 – Vedlejší záhlaví se nevytváří.
1 – Vedlejší záhlaví se vytváří.
2. indikátor – Vyloučení znaků z řazení. *Číslo udává počet vyloučených znaků z řazení, hodnota jiná než 0 označuje, že název začíná určitým či neurčitým členem, který se*

vyklučuje z řazení. Diakritické znaménko nebo speciální znak se členem související se započítávají mezi vyloučené znaky. Diakritický nebo speciální znak související s prvním vylučovacím znakem se do počtu vyloučených znaků nezapočítává.

Podpole

§a Název (NO) – *Hlavní nebo první název. Součástí hlavního názvu bývá někdy i alternativní název.*

§b Další část údajů o názvu (NO) – *Obsahuje údaje, které nejsou součástí hlavního názvu. Do podpole mohou být zaznamenány souběžné názvy, variantní názvy a další názvové informace.*

§n Číslo označení části díla (O) – *Podpole obsahuje označení čísla části, které se zapisuje v podobě, v jaké je uvedeno na dokumentu.*

§p Název části díla (O) – *Název části zapsaný v podobě uvedeném na dokumentu. Podpole není selekční, název části se zapisuje jako variantní název v poli 246.*

§c Údaj o odpovědnosti (NO) – *Obsahuje údaje o odpovědnosti, jsou zde uvedeny osoby odpovědné za vytvoření intelektuálního či uměleckého obsahu díla nebo za jeho realizaci (autor, spoluautor, autor předlohy, rytec, objednavatel, autor doprovodného textu atd.). Jsou-li v dokumentu uvedeny osoby s různou funkcí, zapisují se v uvedeném pořadí, popřípadě v logickém pořadí. Jména těch, kteří zastávají stejnou funkci, jsou zapsána pouze jako jeden údaj o odpovědnosti.*

§h Obecné označení druhu dokumentu (NO) – *Bližší označení třídy/druhu dokumentu. U obrazových dokumentů se vždy zapisuje podpole §h Obecné označení druhu dokumentu, v podobě §h [grafika] pokud se jedná o grafický list nebo §h [fotografie] pokud se jedná o fotografii. Informace se v poli 245 nachází hned za prvním hlavním názvem.*

Příklady AACR2:

245 10 §a Josephus Kunszt Archi-Episcopus Colocensis et Bacsiensis §h [grafika] / §c Nach der Natur gez. u. lith v. Dauthage. Ged. bei Jos. Stoufs in Wien. Wien bei L.T. Neumann. Mit Vorbehalt gegen Nachdruck

245 10 §a Ausstellung des k.k. oesterr. Museums für Kunst und Industrie im J. 1864. §n No. 4, §p Zweites Levitenkleid (Dalmatica oder Tunicella). K.K. Schatzkammer §h [grafika] / §c Phot. von L. Angerer k.k. Hof-Photograph

245 00 §a Nord-Portale der Kathedrale von Chartres §h [grafika]

245 00 §a NobILI nostrae TrlaDI per asCensVM alTarIs ConjVblLantI, in Festo SS. Rosarii pridie Nonas Octobris §h [grafika] / §c Admodum Reverendo et Venerabili Aloisio Skárka, Reverendo et Venerabili

Ignatio Ševčík, nec non Reverendo et Venerabili Augustino Gazda. Quae jubilantibus addicunt fratres gratulantes: Horum cordibus atque animis reverentia dictat

245 10 \$a Monument de Frédéric le Grand = \$b Monument of Fredrich the Great = Monument Friedrich's des Grossen \$h [grafika] / \$c A. Carse del. ; A.H. Payne sc.

245 13 \$a La bonne Ancre \$h [grafika] / \$c Bouchardon in. del. ; C. Sculp. ; A Paris Chés Jouglaïn

245 14 \$a Die Früher des Überfall's \$h [grafika] / \$c Charles Wimar ; W. French sc.

245 00 \$a [Dýmka – boční pohled] \$h [grafika]

Příklady RDA:

(Změna oproti AACR2R – název se přepisuje přesně tak jak je uveden na dokumentu, typ obsahu se uvádí do pole 336)

245 00 \$a [Album fotografií rodiny Václava Svozila]

245 10 \$a Soeuit dira Lues at resti colla reuinctus, Et tardus plagis Carolus orat opem. Respirate Greges. quas mixto sanguine Pasto. Dat lacrymas, vestri sunt medicina mali. / \$c Se Vend A Paris Chez Chiquet ruë St. Jacques audessus de Mathurins. ; C. le Brun pinxit ; Gravé par Loisel

246 Variantní názvy (O)

Variety názvu obrazového dokumentu, např. souběžný název tištěný v jiném jazyce, alternativní název, podnázev, transkribovaný název nebo pozměněný název obsahující zkratky, číslovky apod. Do pole se uvádí všechny relevantní podoby názvu.

Indikátory

1. indikátor – Vedlejší názvové záhlaví – 3 Generuje se vedlejší záhlaví, negeneruje se poznámka
2. indikátor – Druh názvu – 0 Část názvu nebo název části
  - 1 Souběžný název
  - 2 Rozlišovací název
  - 3 Další variantní názvy
  - 4 Obálkový název
  - 5 Název na doplňkové titulní stránce
  - 6 Hlavičkový název
  - 4 Živé záhlaví
  - 8 Hřbetní název

Podpole

\$a Hlavní název (NO) – *Pole obsahuje varianty názvu vyskytující se v obrazovém dokumentu nebo varianty názvu vytvořené katalogizátorem. Variantními názvy mohou být např.: další části názvu, podnázvy, souběžné názvy, názvy části (viz podpole \$p v poli 245), transkribovaný název, pozměněný název obsahující rozepsané zkratky, číslovky atd.*

Příklady:

245 14 \$a Les Moulins royaux. \$h [grafika] = \$b The Royal Mills. Die königl. Mühlen (Berlin) / \$c A. Carse del. ; A.H. Payne sc.

246 31 \$a Royal Mills \$h [grafika]

246 31 \$a Königl. Mühlen (Berlin) \$h [grafika]

245 10 \$a Anton Van Dyck. Niederländische Schule. Minerva in der Werkstätte des Vulkan. \$h [grafika] / \$c Gem. von S. v. Perger. Gest. von J. Axmann

246 3# \$a Niederländische Schule

246 3# \$a Minerva in der Werkstätte des Vulkan

250 Údaje o vydání (NO)

Údaj o vydání, je-li uvedeno na obrazovém dokumentu, případně dá-li se identifikovat či blíže určit katalogizátorem. S údajem o vydání se u obrazových dokumentů setkáme spíše zřídka, častější je případ, kdy se jednotlivá vydání liší např. textem privilegia, dedikací apod. Údaj o vydání se zapisuje tak, jak je uveden na obrazovém dokumentu.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

\$a Označení vydání (NO)

Příklad:

250 ## \$a Neue Auflage

260 Nakladatelské údaje (NO)

V poli jsou zapsány nakladatelské údaje, údaje o výrobě, o distribuci, o vydání, zveřejnění nebo uvedení díla. Jedná se o údaj objevující se na obrazovém dokumentu, pokud jsou nakladatelské údaje převzaty z jiného zdroje, uvádějí se do hranatých závorek. Místo tisku, tiskárna a případně datum tisku se uvádí do společné kulaté závorky. V případě uvedení jednoho typu údajů bez rozlišení role, tj. není-li uveden nakladatel, přesouvají se tiskařské údaje do podpolí \$a–\$c.

Indikátory

1. indikátor – neuvádí se
2. indikátor – není definován

Podpole

Ša Místo vydání (O) – *Místo nebo místa vydání se uvádí v podobě, v jaké je zaznamenáno na obrazovém dokumentu. Každé místo tisku se uvádí do samostatného podpole. Pokud je místo vydání začleněno do nakladatelských údajů, zapisuje se v této podobě k nakladateli a do podpole Šb se uvede v hranatých závorkách. Pokud je místo vydání neznámé nebo ho nelze určit, je uvedeno pod zkratkou [S.l.] = sine loco.*

Šb Jméno nakladatele (O) – *Údaj o nakladateli, tiskaři, knihkupci apod. objevující se na popisovaném dokumentu. Údaje doplněné katalogizátorem z jiného zdroje se zapisuje do hranaté závorky. Pokud jméno nakladatele nelze zjistit, zapíše se do hranatých závorek [s.n.] = sine nomine.*

Šc Datum vydání (NO) – *Datum vydání, distribuce atd. Není-li rok vydání uveden na dokumentu, uvádí se do hranatých závorek přesná či pravděpodobná datace v časovém rozmezí dohledaná z jiného zdroje či určená katalogizátorem.*

Še Místo tisku, výroby (NO) – *Nepovinné pole, které se používá, pokud je uvedeno jméno tiskaře, výrobce.*

Šf Jméno tiskaře, výrobce (NO)

Příklady AACR2R:

260 ## Ša Wien : Šb bei L.T. Neumann, Šc 1848

260 ## Ša Innsbruck : Šb Lith. Institut der Wagner'schen Buchhdlg. in Innsbruck, Šc [mezi 1835 a 1850]

260 ## Ša [Wien] : Šb Gedr. bei Joh. Höfelich, Šc [1841]

260 ## Ša [Leipzig ; Ša & Dresden : Šb Druck u. Verlag d. Englischen Kunstanstalt v. A. H. Payne, Šc mezi 1845 a 1850]

260 ## Ša [S.l. : Šb s.n., Šc mezi 1701 a 1748]

Příklady RDA:

(Změna oproti AACR2R – Nakladatelské údaje a údaje o vydání, vytvoření díla, o autorských právech... se uvádí v poli 264. Údaje se přebírají z celého popisovaného provedení, zapisují se přesně tak, jak jsou v prameni uvedeny – nezkracuje se ani nevynechává. Datum ve formě chronogramu se zapisuje v celé frázi. Datum vydání uvedené slovně či římskými číslicemi se přepisuje na arabské číslice. Předložky u místa vydání lze vynechat jen v případě, že to nezmění gramatiku či význam. Jsou-li údaje chybné, zapíše se přesně tak a do poznámky uvedeme údaje správné.

Pokud potřebné údaje nejsou v popisovaném provedení uvedeny, vždy se snažíme alespoň přibližně určit místo (obec či státní území v současném pojetí) a datum vydání (přibližný rok či rozmezí let).

Tyto údaje patří do hranatých závorek, případně jsou doplněny otazníkem. Až jako poslední, velmi výjimečnou variantu zapisujeme frází: [Místo vydání není známé]. Pokud nelze zjistit nakladatele, zapisujeme frází: [nakladatel není známý]. Frází [datum vydání není známé] nepoužíváme, vždy bychom měli doplnit nějaké přibližné datum vydání.)

264 #1 \$a [Wien] : \$b Gedr. bei Joh. Höfelich, \$c [1841]

264 #1 \$a Wien : \$b bei L.T. Neumann, \$c 1848

264 #1 \$a [Místo vydání není známé] : \$b [nakladatel není známý], \$c [mezi 1701 a 1748]

264 #1 \$a Se Vend A Paris : \$b Chez Chiquet rue St. Jacques audessus de Mathurins, \$c [mezi 1690 a 1720]

300 Údaje fyzického popisu (O)

Fyzický popis dokumentu, který se skládá z rozsahu a rozměru popisovaného materiálu.

Rozsah popisné jednotky, nejčastěji 1 list. Jeden grafický list může být také vytištěný na více listech nebo se může jednat o album či knihu složenou z více grafických listů. U alb a grafických listů se k údaji o rozsahu připojuje v kulatých závorkách počet stran nebo počet svazků. Pokud stránky nebo listy nejsou číslovány, uvádí se tento údaj do hranatých závorek.

U obrazových dokumentů se zapisují do podpole \$b další fyzické údaje např. způsob výroby, barva tisku, prostředek, materiál nebo upevnění grafického listu.

Rozměry grafického listu se uvádí v centimetrech (výška x šířka), pokud nepřesahuje velikost grafického listu 10 cm, uvádí se velikost v milimetrech. Protože ale velikost papíru, na němž je grafika natištěná, není podstatná (listy papíru mohou být různě velké, grafici často používali např. i zbytkový papír různé velikosti, grafický list mohl být dodatečně odstříhnut, aby se vešel do rámu apod.), je pro popis obrazového materiálu důležité uvádět také rozměry tisku. Pro fyzické údaje obrazových materiálů je podstatné uvádět velikost obrazu (otištěná plocha měřená od kraje do kraje) a také velikost tiskového zrcadla (pokud je čitelné). Naměřený údaj se zaokrouhluje nahoru na půl centimetru (rozměr je možné udávat i v nezaokrouhlené podobě). Pokud má obrazový dokument nepravidelný tvar, uvádíme větší nebo největší rozměr listu. U kruhového grafického listu změříme průměr a specifikujeme ho jako takový.

Další informace týkající se fyzického popisu (velikost tiskového zrcadla, velikost nosného média, velikost jednotlivých listů, z nichž je obrazový dokument složen apod.) s patřičným komentářem.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

\$a Rozsah (O) – Údaj o rozsahu dokumentu (většinou počet listů/stran).

§b Další fyzické údaje (NO) – *Informace, které podrobněji specifikují další fyzické charakteristiky jako je technika, barva, formát apod.*

§c Rozměr (O) – *Rozměr popisné jednotky uváděný v centimetrech ve tvaru výška x šířka.*

Příklady:

300 ## §a 1 album (15 listů) : §b fotografie ; §c 25 x 34,5 cm

300 ## §a 1 list : §b ručně kolorovaná ocelorytina ; §c 15,5 x 22,5 cm na listu 20,5 x 26,5 cm

300 ## §a 1 list : §b litografie ; §c 46,5 x 36 cm

300 ## §a 1 list ze 2 kusů : §b mědirytina ; §c 87 x 82 cm

300 ## §a 1 list : §b kresba, barev. ; §c 34 x 21,5 cm

500 Všeobecná poznámka (O)

Popis obrazového dokumentu a poznámky k popisu, doplňující informace k identifikaci popisovaného dokumentu. V samostatném poli 500 se také uvádí velikost nosného média, vyskytující se filigrán nebo doplňující údaje k technice obrazového dokumentu – grafického tisku. Do všeobecné poznámky píše katalogizátor jakýkoli relevantní text týkající se popisovaného dokumentu např. komentář k výzdobě, jeho podobě, bližší určení tisku, poznámka ke stavu a podobě popisovaného exempláře, komentář k akvizici atd.

Pole 500 Všeobecná poznámka je opakovatelné, pro lepší přehlednost se každá informace uvádí do samostatného pole.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

§a Text poznámky (O)

Příklady:

500 ## §a Výzdoba:

500 ## §a Filigrán:

500 ## §a Podlepeno papírem o velikosti 66 x 94 cm

500 ## §a Podlepeno papírem a vloženo do pasparty o velikosti 47,5 x 34 cm

500 ## §a Velikost tiskového zrcadla 27,5 x 20,5 cm

500 ## §a Kombinovaná technika rytiny s leptem

500 ## \$a List vplepen do ručně malovaného zlaceného rámce

500 ## \$a Pod portrétem podpis zobrazeného a autorské a vydavatelské údaje

500 ## \$a Jednotlivé fotografie jsou doplněny komentářem

500 ## \$a Fotografie patří do alba fotografií "Jerusalem, Alexandria, Cairo, Rome"

501 Poznámka společně s (O)

Obsahuje poznámku o tom, že popisovaná jednotka obsahuje více než jedno dílo a kromě hlavního díla se v obrazovém dokumentu nacházejí další jednotky, obvykle bez společného názvu.

V podpoli \$a jsou jednotlivá díla od sebe oddělována znakem mezera – spojovník – spojovník – mezera. Údaje o odpovědnosti jsou předznamenány znakem mezera – lomítko – mezera.

Indikátory nejsou definovány.

Podpole

\$a Text poznámky (O)

Pole je uvozeno návěštím (návěští není stanoveno, zapisuje se jako součást názvu):

501 ## \$a Obsahuje: Přívazek

501 ## \$a Přívazek k

Příklady:

501 ## \$a Obsahuje: Přívazek stejného titulu 2. díl

501 ## \$a Přívazek k 1. dílu téhož titulu

505 Formalizovaná poznámka k obsahu (O)

Poznámka k obsahu dokumentu, kdy jsou zde zapsány názvy samostatných děl nebo částí popisované jednotky. V případě obrazových dokumentů je relevantní, když se list skládá z několika obrazů natištěných z jedné plotny nebo se jedná o oboustranně tištěný obrazový dokument.

Formalizovaná poznámka k obsahu na dvou úrovních – základní (všechny informace jsou zapsány v jednom výskytu podpole \$a) a rozšířené (opakované výskyty podpolí jiných než \$a). Pro grafické dokumenty lépe vyhovuje rozšířené informace, jako jsou údaje o odpovědnosti, popis dokumentu či nějaké doplňující informace týkající se předkládaného dokumentu a především fyzické údaje (rozměry uváděné v podobě výška x šířka). Podrobný rozpis se uvádí do podpolí \$t, \$g. Jednotlivé části jsou od sebe oddělována znakem mezera – spojovník – spojovník – mezera.

Neformalizovaná poznámka k obsahu se zapisuje v poli 500 Všeobecná poznámka.

Indikátory

1. indikátor – Úplnost zápisu obsahu, indikátor návěští
0 Úplný obsah
1 Neúplný obsah
2 Částečný obsah
2. indikátor – Forma zápisu obsahu – *Specifikuje, jak jsou údaje v poznámce zapsány, jestli se jedná o základní nebo rozšířenou úroveň.*
Základní – *Všechny informace jsou zapsány v jediném výskytu podpole \$a.*
0 Rozšířená – *Poznámka je podrobně rozepsána do definovaných podpolí, jiných než podpole \$a.*

Podpole

\$a Text poznámky (NO) – *Text uvedený v podpoli \$a není selekční, v případě potřeby lze vytvořit příslušná vedlejší záhlaví. Samotný název se uvádí v poli 740 Vedlejší záhlaví.*

\$g Doplnující údaje (O) – *Obsahuje doplňující informace jiné než údaj o odpovědnosti nebo název, zapsané v poznámce v rozšířené formě (hodnota druhého indikátoru je 0). U obrazových dokumentů je poznámka určena především k záznamu fyzických údajů dokumentu.*

\$t Název (O) – *Obsahuje název, zapsaný v poznámce v rozšířené formě (hodnota druhého indikátoru je 0).*

Příklady:

505 00 \$t Václav Svozil v obleku. -- \$g 14,5 x 8,5 cm

505 00 \$t Portrét neznámého muže. -- Photographisches Atelier Quido Trapp Brünn, Krapfengasse 15. -- \$g 14,5 x 10,5 cm na listu 16,5 x 11 cm

505 00 \$t J.M. nejdůstojnější pán prelát Petr Hlobil opat rajhradský. -- \$g 9 x 6 cm

510 Citace a odkazy k dílu (O)

Poznámka o citacích a odkazech na popisnou jednotku. Používá se ke specifikování zdroje, kde je dokument citován a který napomohl k jeho bližší identifikaci nebo doplnění chybějících údajů. U grafických dokumentů pole obsahuje odkazy na publikované informace o díle či sbírce. V tomto poli mohou být uváděny i recenze díla. Každý citovaný pramen je uváděn zvlášť do samostatného pole. Komentář k citaci či nestandardní poznámka se uvádí do pole 500. Negativní citace se uvádí do pole 500.

Indikátory

1. indikátor – Rozsah pokrytí a lokace citací
3 Lokace citace není uvedena

4 Lokace citace je uvedena

2. indikátor – není definován

Podpole

Ša Název zdroje (NO) – *může být uváděn v plné i ve zkrácené formě*

Šc Lokace ve zdroji (NO) – *obsahuje data, číslo svazku, bližší určení v citovaném zdroji*

Šu Adresa elektronického zdroje (O) – *přímý link na webovou stránku, kde se nacházejí informace zdroje uvedeného v podpoli Ša*

Příklady:

510 3# Ša www(British Museum)

510 4# Ša Thieme, U. - Becker, F. Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart, Šc IX, s. 22, 475-476

546 Poznámka o jazyku (O)

Textová poznámka k jazyku dokumentu. Kódované údaje o jazyku se uvádí v poli 008/35–37 a poli 041 Kód jazyka. Poznámka je navázána na pole 041 a obě pole se používají v případě, že je text tištěn několika jazyky nebo je text překladem.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

Ša Text poznámky (NO)

Šb Typ jazyka nebo písma (O)

Příklady:

546 ## Ša Text tištěn souběžně latinsky a německy

041 0# Ša lat Ša ger

546 ## Ša Souběžný německý, francouzský a anglický název

041 0# Ša ger Ša fre Ša eng

561 Poznámka k historii vlastnictví (O)

Obsahuje informaci o vlastnictví dokumentu od doby jeho vzniku až do doby získání a zařazení do fondu. U historického materiálu je do poznámky k historii vlastnictví uváděna i majitelská značka

vlastnící instituce, která se mohla v průběhu let měnit. Protože byly provenienční údaje často psány při nové katalogizaci fondu či přesouvání v rámci jedné instituce, přináší důležitou informaci o vzniku i jeho historii.

U obrazových dokumentů se razítka či rukopisné poznámky původců sbírky nacházejí nejčastěji na zadní straně listu.

Komentář k provenienci či nestandardní poznámka se uvádí do pole 500 Všeobecná poznámka.

Provenienční údaj se zapisuje současně i do rejstříkovatelných polí. Jméno původního vlastníka – osoby se uvádí do pole 981 Dřívější majitel – osobní jméno (O), jméno instituce, která dokument vlastnila, do pole 982 Dřívější majitel – korporace (O).

Indikátory nejsou definovány

Podpole

§a Text poznámky (NO)

Příklady:

561 ## §a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

561 ## §a Provenience: [m.p.] P. Augustin Koch

561 ## §a Provenience: [slepotiskové razítko] P Method Halabala kněz

563 Poznámka o vazbě (O)

Informace o vazbě popisovaného exempláře. Obrazové dokumenty jsou většinou dochované na samostatných nsvázaných listech a pole 563 se neuvádí. V některých případech byly ale obrazové dokumenty dodatečně svázané nebo nalepeny do alb, jak tomu bylo např. u fotografií, je tedy nutné s tímto polem počítat a popis případné vazby do něj uvést.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

§a Text poznámky (NO)

Příklady:

563 ## §a Papírová obálka

563 ## \$a Koženková vazba s kovovým zlaceným zdobením, na přední desce ornamentální rožnice, uprostřed iniciála v rozvilinách a s nápisovou stuhou, na zadní desce v rozích kovové ružice, kulatá spona - Praha. Obchod papírnický K.V. Stýblo. Papierhandlung Prag

583 Poznámka o kontrolách a zásazích do stavu exempláře (O)

Pole obsahuje informace o provedených a požadovaných činnostech, údaj o úkonech týkajících se ochrany jednotky, např. provedené nebo požadované opravy. Pole je opakovatelné pro zápis různých úkonů.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

\$a Text poznámky – Uvádí se zde úkony týkající se popisovaného dokumentu (popis, vystavení, zápůjčka, uspořádání, mikrofilmování, požadavky...). U konzervačních úkonů se uvádí jejich popis (např. předběžné ošetření, provedená konzervace, požadavek na restaurování apod.)

Příklady:

583 ## \$a Potrhané okraje podlepeny filmoplastem

583 ## \$a List má potrhané okraje a je v polovině natržen – podlepeno filmoplastem

590 Poznámka o defektnosti exempláře (O)

Poznámka týkající se fyzického stavu dokumentu a jeho defektech. Obsahuje podrobný zápis o defektnosti exempláře.

Indikátory nejsou definovány

Podpole

\$a Text poznámky

Příklady:

590 ## \$a Poškozeno vodou – mapy

590 ## \$a Potrhané okraje

590 ## \$a Chybí fotografie na listech 6, 7, 9 a 12

600 Vedlejší věcné záhlaví – Osobní jméno (O)

Pole obsahuje osobní jméno, které je předmětem obsahu dokumentu a které se používá jako vedlejší věcné záhlaví. Forma a zápis údajů je shodná se zápisem údajů ve jmenném zpracování dokumentů, viz pole 100 a 700. Podoba jména se přebírá ze Souborů národních autorit, pokud je zde uvedena. V případě, že se osoba nevyskytuje v souboru národních autorit, platí stejná pravidla jako u jmenné autority uváděné v poli 100. Podrobnější popis podpolí viz MARC 21.

U obrazových dokumentů se pole využívá zejména v případě portrétů, kde se do pole 600 uvádí jméno zobrazené osoby/osob. Pole 600 uvádí osobní jméno použité jako předmět.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Jméno se uvádí pod křestním jménem

1 Jméno se uvádí pod příjmením

3 Jméno se uvádí pod jménem rodu/rodiny

2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

\$a Osobní jméno (NO)

\$b Římská číslice (NO)

\$c Doplnky ke jménu – jiná než data (O)

\$d Data související se jménem (NO)

\$2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Příklady:

245 10 \$a Wilhelm Abt zu Melk \$h [grafika] / \$c Kriehuber 1841. Gedr. bei Joh. Höfelich

600 14 \$a Eder, Wilhelm, \$d 1780-1866

245 10 \$a Ferdinand I. Kaiser von Oesterreich &c. &c. &c. \$h [grafika] / \$c Gez. in Wien, lithog. in Innsbruck v. Wilh. Horn ; Lith. Institut der Wagner'schen Buchhdlg. in Innsbruck

600 07 \$a Ferdinand \$b I., \$c rakouský císař, \$d 1793-1875 \$7 jn20000700516 \$2 czenas

245 \$a Papež Lev XIII. Ukázka ilustrace ze "Zlaté Prahy". \$h [grafika] / \$c F. Lenbach ; Knesing. X. A. ; Nakladatelství a knihtiskárna J. Otto v Praze na Karlově náměstí č. 34. n.

600 07 \$a Lev \$b XIII., \$c papež, \$d 1810-1903 \$7 jn20000603734 \$2 czenas

610 Vedlejší věcné záhlaví – Jméno korporace (O)

Pole obsahuje jméno korporace, které je předmětem obsahu dokumentu a které se používá jako vedlejší věcné záhlaví. Forma a zápis údajů je shodná se zápisem údajů ve jmenném zpracování dokumentů. Podoba jména korporace se přebírá ze Souborů národních autorit, pokud je zde uvedena. V případě, že se jméno korporace v Souboru národních autorit nevyskytuje, je vytvořeno katalogizátorem.

Korporativní záhlaví ve věcném popisu se u obrazových dokumentů používá v případě zobrazení korporací, členů spolků, bratrstev a jiných společností.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Invertovaná forma jména

1 Jméno jurisdikce

2 Jméno v přímém pořadí

2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

\$a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

\$b Podřízená složka (O)

\$c Místo konání akce (NO)

\$d Datum konání akce nebo podpisu smlouvy (O)

\$f Data související s dílem (NO)

\$g Další různé informace (NO)

\$k Podzáhlaví pro formu (O)

\$l Jazyk díla (NO)

\$n Číslo části/sekce/akce (O)

\$p Název části/sekce díla (O)

\$s Verze (NO)

\$t Název díla (NO)

\$v Formální zpřesnění (O)

\$x Všeobecné zpřesnění (O)

\$y Chronologické zpřesnění (O)

§z Geografické zpřesnění (O)

§2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Příklady

61027 \$a Klášter Rajhrad \$7 kn20050116001 \$2 czenas

61027 \$a Kostel sv. Petra a Pavla (Rajhrad, Česko) \$7 mzk2005304641 \$2 czenas

61027 \$a Dědictví sv. Cyrila a Metoděje (spolek) \$7 ko2014810444 \$2 czenas

648 Vedlejší věcné záhlaví – Chronologický termín (O)

Chronologický termín použitý jako vedlejší věcné záhlaví. Chronologické zpřesnění týkající se obsahu dokumentu a přidělují se vždy, je-li to účelné z hlediska obsahu dokumentu. Používá se u zaznamenání datace související s dílem, autorem, ... Chronologické údaje se vždy vyjadřují číslovkou, forma zápisu vychází ze Souboru autorit NK ČR.

<http://authority.nkp.cz/vecne-authority/soubor-chronologickych-autorit>

U obrazových dokumentů se toto pole využívá zejména, zachycuje-li obrazový dokument historickou událost, událost spojenou s určitým datem nebo zaznamenání datace snímku napomůže např. k vytvoření obrazu města a objektů v něm stojících v daném časovém období.

Informace zpřesňující chronologický termín z hlediska tematického, geografického a chronologického se člení do příslušných podpolí či jsou uvedené do příslušných polí věcného popisu.

Kromě toho, že můžeme pro chronologický údaj vytvořit samostatné vedlejší věcné záhlaví, se chronologický údaj zapisuje i do věcného pole v podpolí \$y jako chronologické zpřesnění (Chronologické údaje se zapisují v poli 648 a v podpolí \$y 650 a 651 MARC 21). Jako chronologická zpřesnění se převážně uvádějí obecnější chronologické údaje označující desetiletí, dvacetiletí, padesátiletí (zapsané jako 1751–1800), století, přesahy století; konkrétní roky se přednostně uvádějí jako vstupní prvek v poli 648. Pole 648 obsahuje interval zahrnující celé období obsažené v dokumentu, v případě zpřesnění se jednotlivé roky uvedou v opakovaném výskytu pole 648, a pokud nejsou součástí chronologických autorit, budou mít druhý indikátor 4.

Údaj v poli 648 koresponduje s datovým kódem uvedeným v poli 045.

Indikátory

1. indikátor – nespecifikován
2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpolí \$2

Podpole

\$a Chronologický termín (NO) – *Chronologický termín, pokud je to možné, přebírá se autoritní podoba z NK.*

\$x Všeobecné zpřesnění (O)

\$z Geografické zpřesnění (O)

\$2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO) – *Obsahuje kód MARC, který označuje zdroj, podle něhož byl termín přidělen. Pokud je hodnota druhého indikátoru 7 Zdroj specifikován v podpoli \$2, odpovídá kód kódovníku MARC. Pro soubor věcných autorit NK ČR se užívá údaj czenas.*

Příklady AACR2R:

045 ## \$a m-m-

648 #7 \$a 9. stol. \$7 ch460547 \$2 czenas

045 ## \$a x0x5

648 #7 \$a 1901-1950 \$7 ch460576 \$2 czenas

648 #4 \$a 1939

045 1# \$a r0r5 \$b d13441121

648 #7 \$a 1301-1350 \$7 ch460564 \$y 21. listopadu 1344 \$2 czenas

648 #4 \$a 21. listopadu 1344

Příklady RDA:

045 ## \$a m-m-

648 #7 \$a 9. století \$7 ch460547 \$2 czenas

045 ## \$a m-x-

648 #7 \$a 17.-18. století \$7 ch757024 \$2 czenas

650 Vedlejší věcné záhlaví – Věcné téma (O)

Pole obsahuje věcné téma, které je předmětem obsahu dokumentu a které se používá jako vedlejší věcné záhlaví. Tato vedlejší záhlaví mohou obsahovat všeobecné téma včetně jmen událostí nebo objektů. Forma a zápis údajů se řídí instrukcemi systému souborů věcných autorit NK ČR. <http://authority.nkp.cz/vecne-authority/soubor-tematickych-autorit/>

Do pole 650 je zaznamenáván věcný obsah dokumentu, do pole 650 se zahrnou základní věcná hesla popisující obraz, který může být velmi rozmanitý – právě rozmanitost žánrů je pro kresbu, grafiku i fotografii charakteristická. Údaj v poli 650 by měl daný obrazový dokument co nejlépe vystihovat jako celek, je tedy třeba vyvarovat se např. všeobecnému zařazení, užívání obrazných a nevýstižných termínů a ani nezahltit záznam přílišným množstvím věcných hesel. Díky systematickému věcnému uspořádání je poté možné rozčlenit grafiku do různých věcných celků. Právě systematická zpracování obrazového materiálu umožňuje vytvoření věcných kategorií, díky kterým mohou badatelé pracovat s konkrétním materiálem. Věcný popis umožní další specifické členění dokumentů. Věcný údaj v podpoli a může být dále zpřesněn o tematické, geografické a chronologické informace, které se uvádějí v příslušných podpolích: \$x tematické – věcné zpřesnění, \$z geografické zpřesnění a \$y chronologické zpřesnění. Pořadí těchto podpolí je pevně dané (a, x, z, y).

V neposlední řadě se do pole 650 uvádí grafická technika, kterou je obrazový dokument zhotoven (viz přehled historických grafických technik v úvodu). Techniky objevující se na obrazových dokumentech se v případě potřeby doplní o bližší specifikace, jako je např. oblast nebo doba vzniku. Pro snadnou orientaci uživatelů je uvedení zobrazovací techniky prioritní informací, jedná se o jeden ze základních věcných ukazatelů, který je nutné v případě věcného popisu uvést.

V poli 650 je také možno uvést zpřesnění týkající se malířských škol, stylů apod. Komentář či další upřesnění k popisovanému obrazovému dokumentu se uvádí do poznámkového pole 500.

Protože grafické umění často zprostředkovávalo umělecká díla, ať již z komerčních či reklamních důvodů, je relevantní uvádět také informaci, že se jedná o reprodukci uměleckého díla. Malíři nebo majitelé děl často prostřednictvím grafik seznamovali široké publikum s uměleckými díly, se svou galerií apod.

S údajem v poli 650 koresponduje kód MDT uvedený v poli 080 a odpovídající konspekt uvedený v poli 072.

Při vytváření věcných autorit vycházíme z autoritní báze věcných autorit. Soubor tematických autorit obsahuje autoritní záznamy tematických termínů. Slouží jako zdroj ověřených a unifikovaných záhlaví tematických termínů označujících abstraktní entity (spravedlnost, láska, radost), vědní a umělecké obory (matematika, malířství), objekty (hrady, rodné domy, mosty) i specifické entity označující události a akce, které nejsou součástí korporativního záhlaví (staroměstská exekuce, 1621) apod. Používá se jako nástroj sjednocení katalogizační praxe v oblasti tematických autorit. Z hlediska uživatele přispívá ke snadnému a rychlému vyhledávání dokumentů a informací v nich obsažených pomocí tematických termínů. <http://authority.nkp.cz/vecne-autority/soubor-tematickych-autorit/> Katalogizátor primárně vychází ze souboru vytvořených autorit.

Tvorba se řídí pravidly AACR2, RDA https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/vecne-udaje_-rda

Indikátory

1. indikátor – nespecifikován
2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

\$a Věcné téma (NO)

\$x Všeobecné zpřesnění (O) – *Tematické zpřesnění.*

\$y Chronologické zpřesnění (O)

\$z Geografické zpřesnění (O)

\$2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Příklady:

080 ## \$a 639.1.081 \$2 MRF

245 10 \$a Pürschjagd \$h [grafika] / \$c Rosall ; A.H. Payne sc.

650 #7 \$a lov zvěře \$7 ph134880 \$2 czenas

080 ## \$a 27-236.5 \$2 MRF

080 ## \$a 27-312.55 \$2 MRF

650 #7 \$a biblické postavy \$7 ph118857 \$2 czenas

650 #7 \$a apoštolové \$7 ph118552 \$2 czenas

080 ## \$a 27-312 \$2 MRF

650 #7 \$a život Ježíše Krista \$7 ph138453 \$2 czenas

080 ## \$a 27-312.47-5 \$2 MRF

650 #7 \$a mariánský kult \$7 ph122644 \$y 18. stol. \$2 czenas

080 ## \$a 27-312.47-526.62/.64 \$2 MRF

650 #7 \$a mariánské obrazy \$7 ph536927 \$z Česko \$y 18. stol. \$2 czenas

080 ## \$a 27-726.2 \$2 MRF

650 #7 a biskupové \$7 ph118929 \$z Itálie \$2 czenas

080 ## \$a 627.2 \$2 MRF

650 #7 \$a přístavy \$7 ph124946 \$2 czenas

080 ## \$a 726.54 \$2 MRF

650 #7 \$a kostely \$7 ph114992 \$2 czenas

080 ## \$a 72.012.8 \$2 MRF

650 #7 \$a interiéry \$7 ph121148 \$2 czenas

080 ## \$a 730.027.1 \$2 MRF

650 #7 \$a sochy \$7 ph125739 \$2 czenas

080 ## \$a 27-567:625.711.4/.7 \$2 MRF

650 #7 \$a poutní cesty \$7 ph624358 \$2 czenas

080 ## \$a 7.026 \$2 MRF

650 #7 \$a reprodukce uměleckých děl \$7 ph164222 \$2 czenas

080 ## \$a 75(492) \$2 MRF

650 #7 \$a nizozemské malířství \$7 ph115452 \$y 17. století \$2 czenas

080 ## \$a 7.035.93 \$2 MRF

650 #7 \$a secesní umění \$7 ph237433 \$2 czenas

080 ## \$a 75.034.3/.6 \$2 MRF

650 #7 \$a renesanční malířství \$7 ph117258 \$2 czenas

Grafické techniky:

080 ## \$a 741/744 \$2 MRF

650 #7 \$a kresba \$7 ph121940 \$2 czenas

080 ## \$a 762.11 \$2 MRF

650 #7 \$a mědirytiny \$7 ph123092 \$2 czenas

080 ## \$a 762.2 \$2 MRF

650 #7 \$a lepty \$7 ph158316 \$2 czenas

080 ## \$a 761.1 \$2 MRF

650 #7 \$a dřevořezy \$7 ph135151 \$2 czenas

080 ## \$a 761.1 \$2 MRF

650 #7 \$a dřevoryty \$7 ph119746 \$2 czenas

080 ## \$a 761.02 \$2 MRF

650 #7 \$a linoryt \$7 ph122357 \$2 czenas

080 ## \$a 762.13 \$2 MRF

650 #7 \$a mezzotinty \$7 ph319019 \$2 czenas

080 ## \$a 762.11 \$2 MRF

650 #7 \$a ocelorytiny \$7 ph612304 \$2 czenas

080 ## \$a 763 \$2 MRF

650 #7 \$a litografie \$7 ph122414 \$2 czenas

651 Vedlejší věcné záhlaví – Geografické jméno (O)

Pole obsahuje geografické jméno, které je předmětem obsahu dokumentu. U obrazových dokumentů se toto pole používá v případě, že popisovaný dokument je spojený s určitou lokalitou – jedná se např. o blíže specifikovanou krajinu, vedutu města, grafické zachycení budovy stojící v určené lokalitě apod. Relevantní použití tohoto pole je i v případě, že je na obrazovém dokumentu zachycena např. historická událost spojená s určitou lokalitou. Používá se u zaznamenání geografického údaje souvisejícího s dílem, autorem, v autoritních záznamech se geografické autority používají k označení místa souvisejícího s dílem, s osobou, institucí, korporací apod.

V poli 651 se uvádí geografický název konkrétní lokality (bližší geografické zpřesnění), v podpoli \$z v poli 650 se uvádí název státních celků.

Forma a zápis jsou shodné se zápisem v souboru autorit pro geografická jména. Katalogizátor vychází primárně ze souboru vytvořených geografických autorit. <http://authority.nkp.cz/vecne-autority/soubor-geografickyx-autorit-1/> S údajem v poli 651 koresponduje údaj uvedený v polích 043 a 080.

Zpřesňující tematické, geografické a chronologické informace k poli 651 se uvádějí v příslušných podpolích: \$x tematické – věcné zpřesnění, \$z geografické zpřesnění a \$y chronologické zpřesnění.

Indikátory

1. indikátor – nespecifikován
2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován

7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

\$a Geografický termín (NO)

\$x Všeobecné zpřesnění (O)

\$y Chronologické zpřesnění (O)

\$z Geografické zpřesnění (O)

\$2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Příklady:

043 ## \$a e-pl---

080 # # \$a (438) \$2 MRF

651 #7 \$a Vambeřice (Polsko) \$7 ge161768 \$2 czenas

043 ## \$a e-xr--- \$b e-xr-jm \$2 czenas

080 # # \$a (437.322) \$2 MRF

651 #7 \$a Rajhrad (Česko) \$2 czenas \$7 ge133609 \$2 czenas

653 Rejstříkový termín – Volně tvořený termín (O)

Pole obsahuje rejstříkové termíny, které nejsou převzaté ze systému souborů věcných autorit NK ČR a jsou vytvořené katalogizátorem. Pole může být chápáno i jako případný zdroj nových hesel pro věcné autority, může být využíváno pro vytváření vlastních heslářů, klíčových hesel a termínů vzniklých podle platných standardů a pravidel.

Termíny téže úrovně, specifikované hodnotou prvního indikátoru, se zapisují do opakovaného výskytu podpole \$a.

Indikátory

1. indikátor – # Informace není dostupná

0 Zdroj nspecifikován

1 Primární

2 Sekundární

2. indikátor – nspecifikován

Podpole

\$a Volně tvořený termín (O) – *Volně tvořený (nekontrolovaný) termín.*

Příklady:

653 0# \$a ars moriendi

653 0# \$a autotypie

655 Rejstříkový termín – Žánr, forma (O)

Pole obsahuje termíny označující žánry, formu a/nebo fyzické vlastnosti dokumentu. Podoba zápisu se řídí systémem souboru věcných autorit NK ČR.

<http://authority.nkp.cz/vecne-autority/soubor-formalnich-deskriptoru-1>

Termíny pro formu a fyzické vlastnosti označují historicky a funkčně specifické druhy materiálů a odlišujících se fyzickými vlastnostmi, subjektem intelektuálního obsahu, či uspořádáním informací; např. portréty, veduty, pamětní listy... V případě grafických dokumentů označuje toto záhlaví kategorie materiálů podle postavení, zamýšleném účelu, charakteristiky tvůrce, publikačního statutu či metody reprezentace.

S údajem v poli 655 koresponduje s kódem MDT uvedeným v poli 080.

Indikátory

1. indikátor – #Základní
0 Fasetový
2. indikátor – 4 Zdroj nespecifikován
7 Zdroj specifikován v podpoli \$2

Podpole

Ša Žánr/forma či základní termín (NO) – Obsahuje žánr, formu či fyzické charakteristiky údajů. Obsahuje základní termín, konkrétní předmět, představující jádro informace. Pole 655 umožňuje využívat také podpole s věcným, geografickým i časovým zpřesněním, ale v katalogizační praxi MZK v Brně, na jejímž podkladě byla příručka vytvořena, se další zpřesnění v rámci tohoto pole nepoužívají.

\$2 Zdroj záhlaví nebo termínu (NO)

Příklady:

655 #7 \$a veduty \$7 fd133805 \$2 czenas

655 #7 \$a portréty \$7 fd133099 \$2 czenas

655 #7 \$a grafické listy \$7 fd132404 \$2 czenas

700 Vedlejší záhlaví – Osobní jméno (O)

Další autoři a osoby podílející se na vytváření obrazového dokumentu (např. autor předlohy, ilustrátor, rytec, tiskař, nakladatel, faktor, objednavatel, dedikant...). Pro zápis platí stejná pravidla jako u jmenné autority uváděné v poli 100. Podoba jména se přebírá ze Souborů národních autorit, pokud je zde uvedena. Poznámky a komentáře týkající se osob podílejících se na vytvoření dokumentu se uvádí do pole 500 Všeobecná poznámka.

Osoby podílející se na vzniku dokumentu se označí příslušným kódem role charakterizujícím jejich funkci. Kódy rolí v podpoli \$4 se uvádí podle autorit NK (viz Kódy rolí MARC). Pokud je autorství nejasné či domnělé, označí se osoba pomocí kódu role \$d dub.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Jméno se uvádí pod křestním jménem

1 Jméno se uvádí pod příjmením

3 Jméno se uvádí pod jménem rodu/rodiny

2. indikátor – nedefinován

Podpole

\$a Osobní jméno (NO)

\$b Římská číslice (NO)

\$c Doplnky ke jménu – jiná než data (O)

\$d Data související se jménem (NO)

\$4 Kód role (NO)

Příklady:

700 1# \$a Payne, Albert Henry, \$d 1812-1902 \$7 mzk2009511500 \$4 pbl

700 1# \$a Bartolozzi, Francesco, \$d 1728-1815 \$7 xx0067851 \$4 egr

700 1# \$a Otto, Jan, \$d 1841-1916 \$7 jk01091383 \$4 pbl

710 Vedlejší záhlaví – Jméno korporace (O)

Jméno korporace použité jako vedlejší záhlaví. Názvy korporací se přebírají z autoritní báze, pokud je to možné. Do tohoto pole zapisujeme údaj o nakladateli, tiskaři, má-li charakter korporace. U obrazových dokumentů se také často setkáme s tím, že byly vytvořeny na zakázku spolků či organizací. I tyto instituce, z jejichž podnětu dílo vzniklo, se zapisují do pole 710.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Invertovaná forma jména

1 Jméno jurisdikce

2 Jméno v přímém pořadí

2. indikátor – nedefinován

Podpole

Ša Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

Šb Podřízená složka (O)

Š4 Kód role

Příklady:

710 2# Ša Homann Erben (firma)

710 2# Ša Jednota umělců výtvarných \$7 pna2015857083

710 2# Dědictví sv. Cyrila a Metoděje (spolek) \$7 ko2014810444

740 Vedlejší záhlaví – Volně tvořený příbuzný/analytický název (O)

Pole slouží pro zápis názvu souvisejícího díla, části díla apod. Pole může obsahovat názvovou část souvisejícího díla, která by se v katalogizačním záznamu obvykle zapsala pod záhlavím pro názvy. Používá se pro analytický rozpis díla. V případě obrazových dokumentů je relevantní, když se jedná o album, nebo se používá v případě, že se list skládá z několika obrazů natištěných z jedné plotny, koláž z obrazů nacházejících se na jednom listě nebo o oboustranně tištěný obrazový dokument. Obsah pole se obvykle shoduje s obsahem pole 505.

Indikátory

1. indikátor – Vyloučení znaků z řazení – *Počet vyloučených znaků.*

2. indikátor – Typ vedlejšího záhlaví

Typ nespécifikován – *Vedlejší záhlaví není určeno pro analytické účely.*

2 Analytické záhlaví – *Popisná jednotka obsahuje dílo, pro které se vytváří vedlejší názvové záhlaví.*

Podpole

Ša Neověřený související/analytický název (NO)

Šn Číslo části/sekce díla (O)

Šp Název části/sekce díla (O)

Příklady

740 02 Ša Poutníci z Československa před českou kolejí "Nepomucenum" v Římě

740 02 Ša Liebrauen Kirche in Münster

505 00 Šg Fenster von einem Hause in Orleans. Zeit Franz I. -- Št 8,4 x 10,5 cm

740 02 Ša Fenster von einem Hause in Orleans. Zeit Franz I.

856 Elektronické umístění a přístup (O)

Pole obsahuje informace potřebné pro lokaci a zpřístupnění elektronických zdrojů. Pole se používá pro zápis zdroje nebo jeho prvků, jsou-li v dostupné v elektronické podobě. Může být také použito pro zpřístupnění elektronické verze neelektronického dokumentu popsaneho v záznamu.

Pole 856 je opakovatelné, pokud se lokační prvky mění nebo pokud existuje více způsobů zpřístupnění dokumentu.

Při katalogizaci obrazových dokumentů by mělo být vytvoření digitální kopie popisovaného dokumentu její součástí. Jedná se o ideální stav, kdy je uživatelům z řad odborné i laické veřejnosti zpřístupněna digitální kopie, kterou mohou pro své potřeby využívat online. Digitální zpřístupnění obrazových dokumentů by mělo být jednou z priorit při zpracování obrazových dokumentů. Digitalizace obrazových dokumentů, které jsou často větších formátů a manipulace s nimi může být problematická, vede i k ochraně celého fondu.

Pokud grafický list na rubové straně neobsahuje žádné údaje, není nutné tuto stranu skenovat. Roli hrají nejen ekonomické důvody (objem archivovaných dat), ale také praktické důvody neboť při prezentaci sbírky jako celku nemají prázdné rubové strany žádnou přidanou informační hodnotu. Grafické listy byly také často dodatečně podlepené papírem či kartonem.

Kromě vlastního digitalizovaného dokumentu může být v tomto poli také pro srovnání uveden další exemplář nacházející se v některé ze specializovaných databází např. British museum, Virtuelles Kupferstichkabinett, Pastels & pastellists, Deutsche Fotothek apod. V českém prostředí neexistuje centrální zdroj informací o digitalizovaných grafických dokumentech a Registr digitalizace <http://registrdigitalizace.cz/rdcz/>, který je primárně zaměřen na knihy, obsahuje jen minimální množství grafických dokumentů.

V rámci digitalizace grafické sbírky rajhradského kláštera se využívalo zpřístupnění dokumentů přes portál Kramerius nebo přes přímý odkaz na IMAGESERVER.

Podrobnější popis podpolí viz MARC 21.

Indikátory

1. indikátor – Způsob zpřístupnění

4 http

2. indikátor – Vzájemný vztah

0 Původní elektronický zdroj

1 Elektronická verze

2 Související zdroj

Podpole

Šu Adresa elektronického zdroje (O)

Šy Text odkazu (O)

Šz Poznámka pro uživatele (O)

Příklady:

856 41 Šu <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:f628d5a0-4c41-424a-a22b-133dfed74b34>

Šz Digitalizovaný dokument

856 41 Šu <http://kramerius.mzk.cz/search/handle/uuid:bbd8dbca-0912-40a2-a194-29cd6f0bec76>

Šz Digitalizovaný dokument

856 41 Šu <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/174/836/3281G028032>

Šy Digitalizovaný dokument (klikněte pro zobrazení)

856 41 Šu

http://www.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details.aspx?objectId=1502579&partId=1&searchText=L%27Odorat&page=1

Šz Digitalizovaný exemplář britského muzea

910 Lokační údaje (NO)

Indikátory nejsou definovány

Podpole

a Sigla vlastníka

b Signatura

Příklad:

910 ## Ša BOE950 Šb R - GR - 0000.009,21

981 Dřívější majitel – Osobní jméno (O)

Obsahuje osobní jméno vlastníka nebo vlastníků dokumentu, v poznámce jsou zahrnuti všichni vlastníci, jsou zde zaznamenána jména osob uvedených v poli 561 Poznámka k historii vlastnictví. Je-li v poznámce uveden rok akvizice, zapisuje se do podpole \$8. V případě, že se konkrétní původní majitel nepodařil určit a provenienční záznam obsahuje pouze rodové jméno či rodový znak, může být rodina vlastníka uvedena do pole 983 Dřívější majitel – rodina.

Pro zápis jména platí stejná pravidla jako v poli 100, je-li to možné, přebírá se podoba jména z autoritní databáze.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Jméno se uvádí pod rodným/křestním jménem

1 Jméno se uvádí pod příjmením

3 Jméno se uvádí pod jménem rodu, rodiny

2. indikátor – nedefinován

Podpole

\$a Osobní jméno (NO)

\$b Římské číslice (NO)

\$c Doplnky ke jménu jiná než data (O)

\$d Data související se jménem (NO)

\$q Rozpis iniciál rodného/křestního jména nebo úplnější forma jména (NO)

\$4 Kód role

\$8 Datum akvizice

Příklady:

561 ## \$a Provenience: [m.p.] P. Augustin Koch

981 1# \$a Koch, Augustin, \$d 1754-1831 \$7 mzk2012706882

561 ## \$a Provenience: [slepotiskové razítko] P. Method Halabala kněz

981 1# \$a Halabala, Metoděj, \$d 1833-1914 \$7 jk01033186

561 ## \$a Provenience: [razítko] Lobkovická knihovna

981 1# \$a Lobkowiczové (rod) \$7 jx20060403055

982 Dřívější majitel – Korporace (O)

Obsahuje jméno vlastníka dokumentu – instituce. Do pole jsou zaznamenána jména institucí uvedených v poli 561 Poznámka k historii vlastnictví. Je-li v poznámce uveden rok akvizice, zapisuje se do podpole \$8. Podoba hesla je uváděna: místo – jméno instituce.

Indikátory

1. indikátor – forma jména – 0 Invertovaná forma jména

1 Jméno jurisdikce

3 Jméno v přímém pořadí

2. indikátor – nedefinován

Podpole

\$a Jméno korporace nebo jurisdikce jako vstupní prvek (NO)

\$8 Datum akvizice

Příklady:

561 ## \$a Provenience: [m.p.] Mrij Rayhrad

982 1# \$a Rajhrad – benediktinský klášter

561 ## \$a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

982 1# \$a Rajhrad – Museum klášterní v Rajhradě

LKR- Vazba záznamu (O)

Systémové pole ALEPH sloužící k propojení záznamů v bázi, které se používá k provázání záznamů v konvolutu.

Pole LKR obsahuje pouze záznam přívazku.

Indikátory nedefinovány

Podpole

\$a Typ vazby UP – vazba nahoru

\$b Systémové číslo prvního díla v konvolutu

\$l Báze v níž je umístěn přivázaný záznam

\$n Poznámka vztahující se k vazbě

§m Poznámka vztahující se k vazbě (vazby k záznamu vyšší hierarchické úrovně – poznámka k hlavnímu dílu)

Příklad:

LKR ## \$a UP \$b 001221701 \$l MZK03 \$m přívazek 1 \$n záznam 1. díla

Změny podle pravidel RDA

Oproti katalogizačním pravidlům AACR2R obsahují pravidla RDA řadu změn. Pravidla RDA jsou jednoznačně považována za nástupce AACR2R. Více o zpracování podle pravidel RDA viz

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/katalogizace-podle-rda-ve-formatu-marc-21-tistene-a-elektronicke-monografie-katalogizace-na-urovni-minimalniho-doporuceneho-zaznamu-1>

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/minimalni-zaznam-rda-marc-21-pro-specialni-monograficke-zdroje>

<https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/vecne-udaje-rda>

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/specialni-dokumenty-rda-uvod>

Oproti pravidlům AACR2 proběhly určité změny, viz tabulka <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/minimalni-zaznam-rda-marc-21-pro-specialni-monograficke-zdroje>

Uvedené změny a příklady jsou převzaty z metodického materiálu Národní knihovny ČR.

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech (O)

Mezi základní změny patří pole nakladatelské údaje, kdy pole 260 ve formátu AACR2R je nahrazeno polem 264 zahrnujícím místo vydání/distribuce/výroby, nakladatelské a vydavatelské údaje nebo údaje o distributorech a výrobcích. Pole 264 zaznamenává také datum vydání/distribuce/výroby, Copyright.

Povinným údajem je místo vydání, jméno nakladatele/vydavatele a datum vydání díla. Údaje se přebírají z celého popisovaného provedení. Údaje se zapisují přesně tak, jak jsou na prameni popisu uvedeny, nic se nezkracuje, nevynechává ani neopravuje.

Pokud potřebné údaje nejsou v popisovaném provedení uvedeny, vždy se snažíme alespoň přibližně určit místo (obec či státní území v současném pojetí) a datum vydání (přibližný rok či rozmezí let). Tyto údaje patří do hranatých závorek, případně jsou doplněny otazníkem. Až jako poslední, velmi výjimečnou variantu zapisujeme frázi: [Místo vydání není známé]. Pokud nelze zjistit nakladatele, zapisujeme frázi: [nakladatel není známý]. Frázi [datum vydání není známé] nepoužíváme, vždy bychom měli doplnit nějaké přibližné datum vydání.

Indikátory

První indikátor – označuje chronologické pořadí vícečetných údajů

Neuvádí se/první údaj – dílo je vydáno ukončené a nedojde ke změnám

2 Dočasný údaj – místo vydání či nakladatelé se mění

3 Současný/poslední údaj – používá se, pokud se změnilo místo nebo jméno spojené s vydáním zdroje

Druhý indikátor: funkce

0 Vytvoření/vznik

1 Nakladatel

2 Distributor

3 Výrobce

4 Údaje o autorských právech

Podpole

Ša Místo vydání, distribuce atd. (O)

Šb Jméno nakladatele, distributora, atd. (O)

Šc Datum vydání, distribuce, atd. (O)

Š3 Bližší určení dokumentu (NO)

Příklady:

264 #1 Ša Wien : Šb bei L.T. Neumann, Šc 1848

264 #1 Ša [Místo vydání není známé] : Šb [nakladatel není známý], Šc [mezi 1701 a 1748]

336 Typ obsahu (O)

Typ obsahu je kategorizace pro základní formu komunikace, v níž je obsah vyjádřen, a lidský smysl, jehož prostřednictvím má být vnímán. Používá se ve spojení s návěštím, znakovou pozicí 06 (Typ záznamu) označující obecný typ obsahu zdroje. Pole 336 částečně nahrazuje pole 245Šh obecné označení druhu dokumentu. Informace o typu obsahu se přebírají z jakéhokoli pramene popisu. Typ obsahu je povinný údaj.

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/typ-obsahu-pole336-1>

Indikátory

Indikátory nejsou definovány.

Podpole

Ša Typ obsahu – termín (O) Do podpole Ša se zapisuje slovní vyjádření typu obsahu, které se přebírá z řízeného slovníku spravovaného Library of Congress. V české katalogizační praxi se budou používat následující termíny: kartografický obraz, kartografický pohyblivý obraz, kartografický taktilní obraz, kartografická taktilní trojrozměrná forma, kartografická trojrozměrná forma, statický obraz, taktilní obraz, taktilní trojrozměrná forma, trojrozměrná forma, trojrozměrný pohyblivý obraz, dvojrozměrný pohyblivý obraz, jiný, nespecifikován. Elektronicky publikované textové monografické zdroje, digitalizované zdroje a preprinty: pro slovní vyjádření typu obsahu se používá termín text. Pokud je kromě textu ve zdroji významně zastoupena jiná forma komunikace, např. obsah vyjádřený formou obrazu, v záznamu se do opakovatelného pole 336 uvede typ obsahu pro tuto další formu komunikace.

Šb Typ obsahu – kód (O) Do podpole Šb se zapisuje kód reprezentující typ obsahu, který je slovně vyjádřen v podpoli Ša. Kódy se přebírají z kódovníku RDA spravovaného Library of Congress.

Š2 Zdroj (NO) Do podpole Š2 se uvádí kód MARC, který identifikuje zdroj použitého termínu nebo kódu (v případě výše uvedeného řízeného slovníku a kódovníku RDA je zdroj identifikován kódem rdacontent).

Příklady:

336 ## Ša statický obraz Šb sti Š2 rdacontent

336 ## Ša kartografický obraz Šb crl Š2 rdacontent

336 ## Ša text Šb txt Š2 rdacontent

Pole 337 Typ média (O)

Typ média je kategorizace odrážející obecný typ zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje. Při zápisu typu média se vychází z údajů uvedených v samotném zdroji (či v doprovodném materiálu nebo pouzdru). Další údaje lze převzít z jakéhokoli pramene popisu. Typ média není v minimálním záznamu povinný údaj.

http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/typ-media_pole-337

Indikátory nejsou definovány. Pozice jsou prázdné.

Podpole

Ša Typ média – termín (O) Do podpole Ša se zapisuje slovní vyjádření typu média, které se přebírá z řízeného slovníku spravovaného Library of Congress. V rámci národního použití jsou termíny přeloženy do češtiny. Řízený slovník specifikuje vždy určitý typ média (tj. zařízení, které je potřebné pro zprostředkování obsahu zdroje: audio, počítač, mikroforma, mikroskop, projekce, stereograf, bez média, video, jiný, nespecifikován). Elektronicky publikované textové monografie potřebují pro zprostředkování obsahu zdroje počítač; pro slovní vyjádření typu média se používá termín počítač. Digitalizované zdroje a preprinty se popisují jako tištěné textové monografické zdroje, které nepotřebují pro zprostředkování obsahu zdroje žádné zařízení; pro slovní vyjádření se používá termín bez média.

Šb Typ média – kód (O) Do podpole Šb se zapisuje kód reprezentující typ média, který je slovně vyjádřen v podpoli Ša. Kódy se přebírají z kódovníku RDA spravovaného Library of Congress.

Š2 Zdroj (NO) Do podpole Š2 se uvádí kód MARC, který identifikuje zdroj použitého termínu nebo kódu (v případě výše uvedeného řízeného slovníku a kódovníku RDA je zdroj identifikován kódem rdamedia)

Příklad:

337 ## Ša bez média Šb n Š2 rdamedia

Pole 338 Typ nosiče

Typ nosiče je kategorizace odrážející formát paměťového média a jeho nosiče v kombinaci s typem zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje. Používá se jako alternativa nebo jako doplněk kódovaného údaje v poli 007/01 (Specifické označení dokumentu) s několika málo výjimkami.

<http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/typ-nosice-pole338-1>

Indikátory nejsou definovány.

Podpole

Ša Typ nosiče – termín (O) Do podpole Ša se zapisuje slovní vyjádření typu nosiče, které se přebírá z řízeného slovníku spravovaného Library of Congress. V rámci národního použití jsou termíny přeloženy do češtiny. Řízený slovník specifikuje nosiče vždy pro určitý typ média (tj. zařízení, které je potřebné pro zprostředkování obsahu zdroje: audio, počítač, mikroforma,

mikroskop, projekce, stereograf, bez média, video, jiný, nspecifikován). Elektronicky publikované textové monografie potřebují pro zprostředkování obsahu zdroje počítač; pro slovní vyjádření typu nosiče se používá termín online zdroj. Digitalizované zdroje a preprinty se popisují jako tištěné textové monografické zdroje, které nepotřebují pro zprostředkování obsahu zdroje žádné zařízení (= bez média); pro slovní vyjádření typu nosiče se používá termín svazek.

§b Typ nosiče – kód (O) Do podpole §b se zapisuje kód reprezentující typ nosiče, který je slovně vyjádřen v podpoli §a. Kódy se přebírají z kódovníku RDA spravovaného Library of Congress.

§2 Zdroj (NO) Do podpole §2 se uvádí kód MARC, který identifikuje zdroj použitého termínu nebo kódu (v případě výše uvedeného řízeného slovníku a kódovníku RDA je zdroj identifikován kódem rdacarrier).

Příklad:

338 ## §a list §b nb §2 rdacarrier

Příklady popisu obrazových dokumentů ve formátu MARC 21

Uvedené příklady vycházejí z katalogizace záznamů zpracovaných v průběhu let 2013–2014 a byly zpracovány pro formát AACR2R.

----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001174840

003 CZ- BrMZK

005 20150324105239.0

007 kj|boo

008 120314q17761785fr- ||| -f----- || ---k|fre|d

040 |a BOA001 |b cze

043 |a e-fr--

072 7 |a 626/627 |x Vodní stavitelství. Vodní hospodářství |2 Konspekt |9 19

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 656.615 |2 MRF

080 |a 627.2 |2 MRF

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a 762.2 |2 MRF

080 |a (44) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

080 |a (084.1) |2 MRF

1001 |a Ozanne, Nicolas- Marie, |d 1728- 1811 |7 mzk2012696841 |4 aut

24513 |a Le Port de Rouen Vu du milieu de la Seine devant le vieux Palais : |b Réduit de la Collection des Ports de France deŕinés pour Le Roi en 1776. |n 10. |h [grafika] / |c Par le Sr. Ozanne Ingénieur de la Marine Pensionnaire de Sa Majesté ; N. Ozanne del. ; Y. le Gouaz sculp.

2463 |a Collection des Ports de France deŕinés pour Le Roi en 1776 |h [grafika]

260 |a A Paris : |b chez le Gouaz Graveur rue St. Hyacinthe la I.re porte cochere à gauche par la Place St. Michel, |c [mezi 1776 a 1785]

300 |a 1 list : |b mědirytina ; |c 13,9 x 22,8 cm na listu 23 x 29 cm

500 |a Pod obrazem znak, název a autorské údaje

500 |a Podlepeno papírem a vloženo do pasparty o velikosti 47,5 x 34 cm

500 |a Kombinovaná technika rytiny s leptem

500 |a Součástí série 50 pohledů na francouzské přístavy

5103 |a [www\(http://www.britishmuseum.org\)](http://www.britishmuseum.org)

561 |a Provenience: [razítko] SDR

561 |a Provenience: [m.p.] R423 = C26929

590 |a Zažloutnutí papíru

65007 |a přístavy |7 ph124946 |2 czenas

650 7 |a mědirytiny |7 ph123092 |2 czenas

650 7 |a lepty |7 ph158316 |2 czenas

651 7 |a Rouen (Francie) |7 ge130671 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

655 7 |a veduty |7 fd133805 |2 czenas

7001 |a Legouaz, Yves Marie, |d 1742- 1816 |4 aut

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/174/840/3281G028036> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.009,29

985 |a 1751 - 1800

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20150324 |l MZK03 |h 1052

PRU |a NAKIGR 120315 LH

SGA |a R - GR - 0000.009

MZK |k rajhrad

980 |c 280036 |g R - GR - 0000.009,29 |1 3281G028036

SYS 001174840

----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001180810

003 CZ- BrMZK

005 20150324110028.0

007 kj|bo|

008 120509q18451850gw- ||| -f----- || ---k|ger|d

040 |a BOA001 |b cze

0410 |a ger |a fre |a eng

043 |a e-gx--

072 7 |a 72 |x Architektura |2 Konspekt |9 21

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 721:904 |2 MRF

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a (430.131) |2 MRF

080 |a (084.1) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Carse, Alexander, |d činný 1770- 1843 |4 aut 24514 |a Les Moulins royaux. |h [grafika] = |b The Royal Mills. Die königl. Mühlen (Berlin) / |c A. Carse del. ; A.H. Payne sc.

24631 |a Royal Mills |h [grafika]

24631 |a Königl. Mühlen (Berlin) |h [grafika]

260 |a [Leipzig ; |a & Dresden : |b Druck u. Verlag d. Englischen Kunstanstalt v. A. H. Payne, |c mezi 1845 a 1850?]

300 |a 1 list : |b ocelorytina ; |c 12 x 19,3 cm na listu 18,1 x 26,2 cm

500 |a Pohled na budovu královského mlýna doplněn gondolou v popředí

546 |a Souběžný německý, francouzský a anglický název

590 |a List poškozen foxingem

650 7 |a historické budovy |7 ph120726 |2 czenas

650 7 |a ocelorytiny |7 ph612304 |2 czenas

651 7 |a Berlín (Německo) |7 ge128749 |2 czenas

655 7 |a veduty |7 fd133805 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Payne, Albert Henry, |d 1812- 1902 |7 mzk2009511500 |4 pbl

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/180/810/3281G028530> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.135,107

985 |a 1801 - 1850

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120517 |l MZK03 |h 1525

PRU |a NAKIGR 120517 LH

SGA |a R - GR - 0000.135

MZK |k rajhrad

980 |c 280530 |g R- GR-0000.135,107 |1 3281G028530

SYS 001180810

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001183318

003 CZ- BrMZK

005 20150324111253.0

007 kh -ao|

008 120926s1864---- au - ||| -f----- || ---k|ger|d

040 |a BOA001 |b cze

043 |a e- au --

0450 |a w6w7 |b d1864

072 7 |a 2 |x Náboženství |2 Konspekt |9 5

072 7 |a 77 |x Fotografie. Fotografické postupy |2 Konspekt |9 21

080 |a 2-525.4 |2 MRF

080 |a (436.1) |2 MRF

080 |a (084.12) |2 MRF

1001 |a Angerer, Ludwig, |d 1827- 1894 |7 mzk2012693827 |4 aut

24510 |a Ausstellung des k.k. oesterr. Museums für Kunst und Industrie im J. 1864. |n No. 1, |p Casula (1). K.K. Schatzkammer. |h [grafika] / |c Phot. von L. Angerer k.k. Hof- Photograph

2463 |a Casula (1). K.K. Schatzkammer |h [grafika]

260 |a [Wien : |b Buchdruckerei von Carl Gerold's Sohn in Wien, |c 1864?]

300 |a 1 list : |b fotografie podlepená papírem ; |c 33,7 x 30,3 cm

500 |a Albuminiová fotografie sépiové barvy

500 |a Podlepeno papírem o velikosti 60 x 44,5 cm

500 |a Soubor 12 fotografií na kterých jsou zachyceny předměty vystavené v roce 1864 otevřeném Österreichische Museum für Kunst und Industrie (dnešní MAK)

590 |a Papír na kterém je fotografie nalepena je poškozený foxingem

648 7 |a 1861-1870 |7 ch501359 |y 1864 |2 czenas

650 7 |a liturgické oděvy |7 ph122418 |2 czenas

651 7 |a Vídeň (Rakousko) |7 ge131380 |2 czenas

655 7 |a fotografie |7 fd132277 |2 czenas

7001 |a Gerold, Moritz von, |d 1815- 1884 |4 pbl

7102 |a Österreichisches Museum für Kunst und Industrie |7 ko2009492897 |4 own

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/183/318/3281G028966> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.138,69,2

985 |a 1851 - 1900

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120926 |l MZK03 |h 1735

PRU |a NAKIGR 120926 LH

SGA |a R - GR - 0000.138

MZK |k rajhrad

980 |c 280966 |g R- GR-0000.138,69,2 |1 3281G028966

SYS 001183318

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001181325

003 CZ- BrMZK

005 20150324112536.0

007 kj|co|

008 120626s1852 ---- au - ||| -f----- || ---k|cze|d

040 |a BOA001 |b cze

072 7 |a 2 |x Náboženství |2 Konspekt |9 5

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 2-36-055.2 |2 MRF

080 |a 177.72 |2 MRF

080 |a 763 |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Hellich, Josef Vojtěch, |d 1807- 1880 |7 jk01040687 |4 aut 24510 |a Sv. Ludmila. Vydáno Dědictvím SS. Cyrilla a Mathodia. |n Číslo I. |h [grafika] / |c Hellich fec. ; Gedr. b. J. Rauh in Wien

260 |a [Vídeň] : |b Gedr. b. J. Rauh in Wien, |c [1852]

300 |a 1 list : |b litografie, barev. ; |c 28,7 x 23,4 cm na listu 50,3 x 33,7 cm

500 |a Obraz litografie je ozdobně orámován jednoduchou linkou

500 |a Pod obrazem je název

561 |a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

561 |a Provenience: [slepotiskové razítko] P Method Halabala kněz

583 |a Trhliny jsou podlepené papírovou páskou (filmoplastem)

590 |a Papír je poškozený foxingem a skvrnami od vody, u pravého okraje je list potrhaný, trhliny jsou podlepené papírovou páskou

60007 |a Ludmila, |c svatá, |d ca 860-921 |7 jn20000728380 |2 czenas

65007 |a světice |7 ph166091 |2 czenas

650 7 |a dobročinnost |7 ph135879 |2 czenas

650 7 |a litografie |7 ph122414 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Rauh, Johann, |d 1803- 1863 |7 mzk2009532698 |4 pbl

7102 |a Dědictví sv. Cyrila a Metoděje (spolek) |7 ko2014810444 |4 pbl

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/181/325/3281G028669> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.137,45

985 |a 1851 - 1900

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120627 |l MZK03 |h 0831

PRU |a NAKIGR 120627 LH

SGA |a R - GR - 0000.137

MZK |k rajhrad

980 |c 280669 |g R- GR-0000.137,45 |1 3281G028669

9811 |a Halabala, Metoděj, |d 1833- 1914 |7 jk01033186

9820 |a Rajhrad - Museum klášterní v Rajhradě

SYS 001181325

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001182928

003 CZ- BrMZK

005 20150324113018.0

007 kj|co|

008 120913s1850---- au - ||| -f----- || ---k|cze|d

040 |a BOA001 |b cze

0410 |a cze |a ger

043 |a e-xr--- |b e-xr-pg |2 czenas

0451 |a r0r5 |b d13441121

072 7 |a 624 |x Stavební inženýrství |2 Konspekt |9 19

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 69.01/.03 |2 MRF

080 |a 624.15 |2 MRF

080 |a 93/94 |2 MRF

080 |a 75.044 |2 MRF

080 |a 763 |2 MRF

080 |a (437.311) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Hellich, Josef Vojtěch, |d 1807-1880 |7 jk01040687 |4 aut

24510 |a Položení základního kamene hlavního chrámu pražského. 21. listopadu 1344 |h [grafika] =
|b Grundsteinlegung zur Domkirche in Prag. 21. November 1344 / |c Jednota výtvarných umělců v
Čechách svým oudům na rok 1850. Der Verein bildender Künstler in Böhmen seinen Mitgliedern für
das Jahr 1850 ; J.A. Hellich inv. et lith. ; Gedr. b. J. Rauh

24631 |a Grundsteinlegung zur Domkirche in Prag. 21. November 1344 |h [grafika]

260 |a [Wien] : |b Gedr. b. J. Rauh, |c [1850]

300 |a 1 list : |b litografie ; |c 33,6 x 44,6 cm na listu 55,2 x 71,1 cm

500 |a Pod obrazem dvoujazyčný název

500 |a Litografie tištěna hnědou barvou

500 |a Scéna s položením základního kamene Svatovítské katedrály s postavami panovníka a
arcibiskupa v popředí

546 |a Souběžný český a německý text

561 |a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

590 |a U dolního okraje natrženo, u dolního okraje skvrna od vody, na několika místech má list barevné/rezavé skvrny

60007 |a Karel |b IV., |c český král a římský císař, |d 1316- 1378 |7 jk01053000 |2 czenas

60007 |a Jan Lucemburský, |c český král, |d 1296- 1346 |7 jn20000728239 |2 czenas

60007 |a Arnošt z Pardubic, |c pražský arcibiskup, |d 1297- 1364 |7 jn20000728010 |2 czenas

648 7 |a 1301 - 1350 |7 ch460564 |y 21. listopadu 1344 |2 czenas

650 7 |a stavby |7 ph116274 |2 czenas

650 7 |a zakládání staveb |7 ph127528 |2 czenas

650 7 |a dějiny |z Česko |7 ph114390 |2 czenas

650 7 |a historická malba |7 ph120718 |2 czenas

650 7 |a litografie |7 ph122414 |2 czenas

651 7 |a Praha (Česko) |7 ge118011 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Rauh, Johann, |d 1803- 1863 |7 mzk2009532698 |4 aut

7102 |a Jednota umělců výtvořných |7 pna2015857083

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/182/928/3281G028905> |y Digitalizovaný dokument (klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.138,34

985 |a 1801 - 1850

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120913 |l MZK03 |h 1319

PRU |a NAKIGR 120913 LH

SGA |a R - GR - 0000.138

MZK |k rajhrad

980 |c 280905 |g R- GR-0000.138,34 |1 3281G028905

9820 |a Rajhrad - Museum klášterní v Rajhradě

SYS 001182928

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001174867

003 CZ- BrMZK

005 20150324132943.0

007 kj|boo

008 120315q18211828au - ||| -f----- || ---k|ger|d

040 |a BOA001 |b cze

044 |a au |a xr

072 7 |a 75 |x Malířství |2 Konspekt |9 21

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 2-264-051 |2 MRF

080 |a 255.6- 14- 162.4 |2 MRF

080 |a 7.026 |2 MRF

080 |a 75(492) |2 MRF

080 |a 762.2 |2 MRF

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Perger, Sigmund Ferdinand von, |d 1778- 1841 |4 aut

24510 |a Anton Van Dyck. Niederländische Schule. Minerva in der Werkstätte des Vulkan. |h [grafika] / |c Gem. von S. v. Perger. Gest. von J. Axmann

2463 |a Minerva in der Werkstätte des Vulkan |h [grafika]

2463 |a Niederländische Schule |h [grafika]

2463 |a Galerie Impériale-Royale au Belvedere a Vienne |h [grafika]

2463 |a Kaiserliche königliche Bilder-Gallerie im Belvedere zu Wien |h [grafika]

260 |a [Vienne ; |a et Prague : |b Par Charles Haas, |c mezi 1821 a 1828]

300 |a 1 list : |b mědirytina podlepená papírem ; |c 12,7 x 16,8 cm na listu 18 x 26 cm

500 |a Uprostřed horního okraje barvou napsáno číslo 11

500 |a Kombinovaná technika rytiny s leptem

500 |a Nalepený list vlepen do ručně malovaného zlaceného rámce

500 |a Podlepeno papírem o velikosti 31 x 46 cm

5103 |a DNB

5103 |a [www\(http://www.britishmuseum.org\)](http://www.britishmuseum.org)

561 |a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

650 7 |a mytologické postavy |7 ph123082 |2 czenas

650 7 |a bohové |7 ph118952 |2 czenas

650 7 |a reprodukce uměleckých děl |7 ph164222 |2 czenas

650 7 |a nizozemské malířství |7 ph115452 |y 17. století |2 czenas

650 7 |a mědirytiny |7 ph123092 |2 czenas

650 7 |a lepty |7 ph158316 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Van Dyck, Anthony, |d 1599- 1641 |7 ola2003172400 |4 art

7000 |a František |b I., |c rakouský císař, |d 1768- 1835 |7 jn20000700557 |4 dte

7001 |a Haas, Carl Max |4 pbl

7001 |a Axmann, Josef, |d 1793- 1873 |7 jn20000728011 |4 pbl

7102 |a Kaiserliche königliche Bilder-Galerie im Belvedere |4 own

78708 |i Grafický list z publikace: |t Galerie Impériale- Royale au Belvedere a Vienne

78708 |i Grafický list z publikace: |t Kaiserliche königliche Bilder- Galerie im Belvedere zu Wien

85642 |u http://www.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details.aspx?assetId=1045185&objectId=3194423&partId=1 |z Digitalizovaný exemplář britského muzea

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/174/867/3281G028056> |y Digitalizovaný dokument (klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.010,11

985 |a 1801-1850

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120316 |l MZK03 |h 0957

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120403 |l MZK03 |h 1243

PRU |a NAKIGR 120316 LH

SGA |a R - GR - 0000.010

MZK |k rajhrad

980 |c 280056 |g R - GR - 0000.010,11 |1 3281G028056

9820 |a Rajhrad - Museum klášterní v Rajhradě

SYS 001174867

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001179300

003 CZ- BrMZK

005 20130522110142.0

007 kh - aoo

008 120413q18651883xr- ||| -f----- || ---h|ger|d

040 |a BOA001 |b cze

072 7 |a 27 |x Křesťanství. Křesťanská církev všeobecně . Eklesiologie |2 Konspekt |9 5

072 7 |a 77 |x Fotografie. Fotografické postupy |9 21 |2 Konspekt

080 |a 27-726.2 |2 MRF

080 |a (437.322) |2 MRF

080 |a (084.12) |2 MRF

080 |a (0:82-94) |2 MRF

1001 |a Trapp, Quido, |d 1830- 1889 |7 xx0049052 |4 aut

24510 |a [Günther Jan Kalivoda] |h [grafika] / |c Q. Trapp phot. Brünn

260 |a Brünn : |b Q. Trapp phot., |c [mezi 1865 a 1883]

300 |a 1 list : |b fotografie ; |c 37 x 31,2 cm

500 |a Podlepeno kartonem o velikosti 41,6 x 34 cm

500 |a Velikost obrazového okna 29 x 23,5 cm

60017 |a Kalivoda, Gunther, |d 1818- 1883 |7 jk01052698 |2 czenas

650 7 |a opati |7 ph220337 |2 czenas

651 7 |a Rajhrad (Česko) |7 ge130609 |2 czenas

655 7 |a fotografie |7 fd132277 |2 czenas

655 7 |a portréty |7 fd133099 |2 czenas

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/179/300/3281G028336> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.062,A

985 |a 1851 - 1900

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120413 |l MZK03 |h 1511

PRU |a NAKIGR 120413 LH

SGA |a R - GR - 0000.062

980 |c 280336 |g R- GR-0000.062,A |1 3281G028336

MZK |k rajhrad

SYS 001179300

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001180798

003 CZ- BrMZK

005 20150324134518.0

007 kj|bo|

008 120509q18451850gw- ||| -f----- || ---k|ger|d

040 |a BOA001 |b cze

043 |a e- be--

072 7 |a 72 |x Architektura |2 Konspekt |9 21

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 72.012.8 |2 MRF

080 |a 726.6 |2 MRF

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a (493) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

24504 |a Die Kathedrale zu Mecheln. |n b. 1106 |h [grafika]

260 |a [Leipzig ; |a & Dresden : |b Druck u. Verlag d. Englischen Kunstanstalt v. A. H. Payne, |c mezi 1845 a 1850]

300 |a 1 list : |b ocelorytina ; |c 20,5 x 15 cm na listu 24,8 x 19,8 cm

590 |a Na listu rezavé foxingové skvrny

650 7 |a interiéry |7 ph121148 |2 czenas

650 7 |a katedrály |7 ph114888 |2 czenas

650 7 |a ocelorytiny |7 ph612304 |2 czenas

651 7 |a Mechelen (Belgie) |7 ge523280 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Payne, Albert Henry, |d 1812- 1902 |7 mzk2009511500 |4 pbl

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/180/798/3281G028523> |y Digitalizovaný dokument (klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.135,100

985 |a 1801 - 1850

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120517 |l MZK03 |h 1355

PRU |a NAKIGR 120517 LH

SGA |a R - GR - 0000.135

MZK |k rajhrad

980 |c 280523 |g R- GR-0000.135,100 |1 3281G028523

SYS 001180798

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001182235

003 CZ- BrMZK

005 20150324141325.0

007 kj|bo|

008 120809q17401770gw- ||| -f----- || ---k|lat|d

040 |a BOA001 |b cze

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a 316.346.2-055.1 |2 MRF

080 |a (0:82-94) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Hertel, Johann Georg, |d zemř. 1760 |7 ola2010616676 |4 aut

24510 |a [Neznámý muž] |n 4 | h [grafika]. / |c I.G. Hertel exc: A:V:

260 |a [Augsburg : |b I.G. Hertel exc., |c mezi 1740 a 1770]

300 |a 1 list : |b mědirytina ; |c 14,1 x 10,5 cm na listu 21,3 x 14,2 cm

500 |a Velikost tiskového zrcadla na výšku je 16,3 cm

500 |a Na mědirytině je zobrazen vousatý muž s levou rukou zastrčenou do vesty

500 |a Ustříženo těsně vedle levého okraje obrazu - není zachováno tiskové zrcadlo, přestříženo i číslo rytiny

561 |a Provenience: [razítko] SDR

561 |a Provenience: [m.p.] R333 = C26839

590 |a Původně podlepeno papírem - na zadní straně jsou patrné zbytky lepidla

650 7 |a mědirytiny |7 ph123092 |2 czenas

650 7 |a muži |7 ph123060 |2 czenas

655 7 |a portréty |7 fd133099 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.135,12

985 |a 1701 - 1750

985 |a 1751 - 1800

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120809 |l MZK03 |h 1500

PRU |a NAKIGR 120809 LH

SGA |a R - GR - 0000.135

MZK |k rajhrad

980 |c 281026 |g R- GR-0000.135,12 |1 3281G0281026

SYS 001182235

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001181265

003 CZ- BrMZK

005 20130211140207.0

007 kj|bo|

008 120625q18011815it- ||| -f----- || ---k|ita|d

040 |a BOA001 |b cze

072 7 |a 7.01/.09 |x Umění |2 Konspekt |9 21

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 7.045 |2 MRF

080 |a 7.026 |2 MRF

080 |a 762.11 |2 MRF

080 |a 762.2 |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Hamilton, Gavin, |d 1723- 1798 |7 mzk2012707147 |4 aut

24512 |a L'Innocenza |h [grafika] / |c Gavino Hamilton inv. e dipin. Giuseppe Bortignoni incise In Roma presso Nic.la d'Antonj in Piazza di Spagna No. 84

260 |a In Roma : |b presso Nic.la d'Antonj in Piazza di Spagna No. 84, |c [mezi 1801 a 1815]

300 |a 1 list : |b mědirytina kombinovaná s leptem ; |c 22,4 x 17,6 cm na listu 50 x 37,4 cm

500 |a Velikost tiskového zrcadla 31,3 x 22,2 cm

500 |a Obraz v oválném rámcí

590 |a U horního okraje je papír poškozený díky špatnému uložení

561 |a Provenience: [razítko] SDR

561 |a Provenience: [m.p.] R240 C26746

650 7 |a reprodukce uměleckých děl |7 ph164222 |2 czenas

650 7 |a mědirytiny |7 ph123092 |2 czenas

650 7 |a lepty |7 ph158316 |2 czenas

650 7 |a alegorie |7 ph173216 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Bortignoni, Giuseppe, |d 1778-1860 |7 mzk2012707148 |4 egr

7001 |a Antoni, Niccolò de, |d činný 1800-1816 |4 pbl

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/181/265/3281G028649> |y Digitalizovaný dokument
(klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.137,26

985 |a 1801 - 1850

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20120625 |l MZK03 |h 1328

PRU |a NAKIGR 120625 LH

SGA |a R - GR - 0000.137

980 |c 280649 |g R- GR-0000.137,26 |1 3281G028649

MZK |k rajhrad

SYS 001181265

LDR ----- nkm -a22 -----7a-4500

001 001185503

003 CZ- BrMZK

005 20121206161324.0

007 kj|boo

008 121206s1885---- au - ||| -f----- || ---k|cze|d

040 |a BOA001 |b cze

072 7 |a 27-5 |x Liturgie. Křesťanské umění a symbolika. Duchovní život |2 Konspekt |9 5

072 7 |a 76 |x Grafické umění. Grafika |2 Konspekt |9 21

080 |a 27-526.64 |2 MRF

080 |a 655.35 |2 MRF

080 |a 730.027.1 -032.548 |2 MRF

080 |a 2-36 |2 MRF

080 |a (437.323) |2 MRF

080 |a (0.026.6)76 |2 MRF

1001 |a Angerer, Victor, |d 1839- 1894 |7 mzk2012693828 |4 aut

24510 |a Sochy ss. Cyrilla a Methoděje na Velehradě |h [grafika] / |c Heliogravure V. Angerer Vienne.
Déposé Registered

2463 |a Velehrad 885- 1885 |h [grafika]

260 |a [Wien : |b C. Angerer & G., |c 1885]

300 |a 1 list : |b heliogravura ; |c 27 x 20,2 cm na listu 34,8 x 25,2 cm

500 |a Podlepeno papírem o velikosti 54,9 x 45,3 cm

500 |a Grafika ze souboru vydaného k příležitosti oslav v roce 1885

500 |a Sochy svatého Cyrila a Metoděje na Velehradě

561 |a Provenience: [razítko] Museum klášterní v Rajhradě

590 |a List poškozený foxingem, potrhané okraje, papír degradovaný stářím

60007 |a Metoděj, |c svatý, |d ca 815-885 |7 jn20000728411 |2 czenas

60007 |a Konstantin, |c svatý, |d 827-869 |7 jn20000700942 |2 czenas

650 7 |a hlubotisk |7 ph135609 |2 czenas

650 7 |a sochy |7 ph125739 |2 czenas

650 7 |a světci |7 ph116353 |2 czenas

650 7 |a mramorové sochy |7 ph123033 |2 czenas

651 7 |a Velehrad (Česko) |7 ge131245 |2 czenas

655 7 |a grafické listy |7 fd132404 |2 czenas

7001 |a Angerer, Karl, |d 1838- 1916 |7 mzk2012695554 |4 pbl

85641 |u <http://imageserver.mzk.cz/mzk03/001/185/503/3281G0281058> |y Digitalizovaný dokument (klikněte pro zobrazení)

910 |a BOE950 |b R - GR - 0000.140,10

985 |a 1851 - 1900

CAT |a HEILLU |b 50 |c 20121206 |l MZK03 |h 1540

PRU |a NAKIGR 121206 LH

980 |c 281058 |g R- GR-0000.140,10 |1 3281G0281058

SGA |a R - GR - 0000.140

MZK |k rajhrad

SYS 001185503